

Pismo
ukazuje się
we wtorki
i piątki

Głos *weekend*

Piątek

15 grudnia 2023

nr 98 (LXXXVIII)

cena: 20 Kč

WIADOMOŚCI
EGZAMIN
Z SOLIDARNOŚCI
STR. 2-3

WYWIAD
KAŻDE
DUSZPASTERSTWO
JEST MISJĄ STR. 4

DLA DZIECI
NAD OLZĄ JEST
SZLAK KOCIEJ SZAJKI
STR. 6

Miasto nienadające się do życia?

PROBLEM: Mieszkańcy Karwiny mają najgorsze życie. Tak przynajmniej wynika z rankingu przygotowanego przez spółkę Obce v datech (po polsku Gminy w danych), który porównuje 29 wskaźników jakości życia w 206 miastach w Republice Czeskiej. Karwina znalazła się w nim na samym końcu. Sęk w tym, że praktycznie nie ma szans, by wspiąć się wyżej.

Beata Schönwald

Wyniki badań zostały opublikowane we wtorek na portalu organizatora rankingu. W tym roku ma on już swoją szóstą odsłonę. Ocena jakości życia w poszczególnych miastach przeprowadzana jest na podstawie kryteriów uwzględniających m.in. stopień zanieczyszczenia środowiska naturalnego, stan zdrowia mieszkańców, dostępność służby zdrowia, stopę bezrobocia, wykształcenie i status materialny mieszkańców, poziom usług czy połączenie transportowe.

– Wiemy, że w Karwinie nie jest wszystko „cacy”, co wynika z jej przynależności do regionu, do którego za ciężką pracę w górnictwie przychodzili prosić ludzie po podstawówce. Do dziś rzutuje to na strukturę mieszkańców miasta, na poziom ich wykształcenia, wiek dożycia czy zaradność finansową. Na cztery czy pięć uwzględnianych wskaźników jakości życia jako władze miasta nie mamy więc żadnego wpływu. Szkopał w tym, że to one mają największą wagę i decydują o ostatecznej lokacji

• Jan Wolf nad wynikami rankingu miast. Fot. NORBERT DĄBKOWSKI

– mówi „Głosowi” prezydent Karwiny Jan Wolf. Są to: zanieczyszczenie powietrza, bezrobocie, średnia długość życia oraz niewypłacalność obywateli. Te, za które Karwina nie musi się wstydić, nie są w stanie jej wywindować nawet o kilka pozycji. Miasto zajęło np. dwa 9. miejsca, jeśli chodzi o wskaźnik supermarketów i wskaźnik dostępnych finansowo mieszkań, na 28. miejscu znalazło

się pod względem ofert pracy na portalach internetowych zatrudnienia, dwie 39. lokaty przypadły Karwinie w zestawieniu wskaźników pojemności przedszkoli oraz szkół podstawowych.

– Nie chcę mówić, że wynik jest niesprawiedliwy, bo, rozumiem, że każda rywalizacja ma swoje reguły. Niemniej jednak potrafię sobie wyobrazić dziesięć innych wskaź-

ników, dzięki którym nasze miasto mogłoby się znaleźć w innym miejscu tabeli – przekonuje samorządowiec. W kategorii środowiska naturalnego brakuje mu np. wskaźnika terenów zielonych. Jak bowiem zaznacza, Karwina należy do tych miast, które w rozwój zieleni miejskiej inwestuje spore pieniądze.

– Przykro mi, że mamy akurat taki wynik. Już wcześniej proponowa-

Jak wypadły miasta Zaozia?

- 170. Trzinec
- 176. Jablunków
- 181. Bogumín
- 187. Czeski Cieszyn
- 201. Hawierzów
- 205. Orłowa
- 206. Karwina

łem organizatorom rankingu, żeby wyróżnili na przykład pierwszych dwadzieścia miast, a pozostałym wysłali wyniki do wglądu. Publikowanie całej tabeli nie przynosi niczego dobrego, pogłębia tylko wzajemne animozje, czasem jest wręcz krzywdzące – uważa Jan Wolf.

W tegorocznym zestawieniu miast Republiki Czeskiej najlepiej nadających się do życia ponownie najlepiej wypadły Říčany w Czechach Środkowych, drugą poprzeczkę zajęła Praga, a na trzeciej pozycji znalazł się Brandýs nad Labem-Stará Boleslav. Spośród miast leżących na terenie województwa morawsko-śląskiego najwyżej uplasował się Frydlant nad Ostrawicą, który zajął 48. miejsce w tabeli. Frydek-Místek jest 127., Opawa 136., a stolica regionu Ostrawa znajduje się na 161. pozycji. ▲

Nowy rząd RP zaprzysiężony

Wśród 13 grudnia w Pałacu Prezydenckim w Warszawie został zaprzysiężony nowy rząd, na czele którego stanął Donald Tusk. Dzień wcześniej Sejm udzielił nowemu gabinetowi wotum zaufania. Podczas zaprzysiężenia rządu przez prezydenta Andrzeja Dudę nowi ministrowie złożyli ślubowanie i podpisali rotę przysięgi.

W rządzie zaszła jedna zmiana – dotychczasowe Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej zostało zmienione w Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Ciąg dalszy na str. 3

• Prezydent Andrzej Duda (z lewej) i premier RP Donald Tusk. Fot. Kancelaria Rady Ministrów

REKLAMA

BONY PODARUNKOWE
pełne sportu, relaksu i zabawy
na usługi witalnych boisk
sportowych i Pensjonatu Owieczka

+420 736 626 848
www.vitalityslezsko.cz

sport vitality

ZDANIEM... Tomasza Wolffa

wolff@glos.live

Nie „Last Christmas” grupy Wham, „The Christmas Song” w pięknym wykonaniu Nat King Cola czy „Dzień jeden w roku” Czerwonych Gitar są tegorocznym hitem w polskiej przestrzeni publicznej. Oczywiście dźwięki tych oraz innych okolożonarodzeniowych utworów też unoszą się z radiowych głośników albo podczas robienia zakupów, ale prawdziwym hitem stał się polski Sejm.

Wchodzę właśnie na oficjalny kanał niższej izby polskiego parlamentu i oczom nie wierzę. Obrady, w czasie których – wszystkie znaki na niebie i ziemi na to wskazują, zostanie odrzucony nowy rząd Mateusza Morawieckiego, a następnie swój gabinet przedstawi Donald Tusk, śledzi ponad 200 tysięcy osób. Środek dnia, ludzie w robocie, żaden „prime time”. Piszę do córki. Siedzi na wykładzie na uniwersytecie i też ogląda, tyle że bez dźwięku. Ale ogląda. Morawiecki mówi i mówi, a słupki stale rosną – dobija powoli do 230 tysięcy. Sięgam do statystyk – według portalu Wirtualne Media, jeszcze w październiku sejmowy kanał na YouTube miał 45 tysięcy subskrybentów, dziś... 10 razy więcej.

– Demokracja wreszcie schodzi pod strzechy, wreszcie wchodzi do naszych telewizorów, komputerów, smartfonów. Tak powinno być – komentuje marszałek Szymon Hołownia.

To właśnie jego osobie przypisuje się niebawmy sukces Sejmixa, jak nazywane są nad Wisłą sejmowe transmisje.

Co jest takiego fascynującego w śledzeniu transmisji z Sejmu? W odróżnieniu od seriali, które zostały nakręcone jakiś czas temu i nic już zmienić nie można, podczas obrad wszystko zdarzyć się może. Choćby kolejne potyczki słowne marszałka Hołowni z przechodzącym do opozycji Prawem i Sprawiedliwość, kłótnie polityków, walka na argumenty. Jedno wszak chyba się nie zdarzy – rządy opozycji demokratycznej na czele z Donaldem Tuskiem są dziś tak pewne, jak zakończenie wielu dennych seriali, które serwują serwisy streamingowe.

Tak się tylko zastanawiam, jak długo będzie trwał ten fenomen i co będzie, kiedy skończy się „miesiąc miodowy” rządu Donalda Tuska i pojawią się problemy. Bo że się pojawią, to też jest oczywiste. No i rzecz ostatnia – każdy, nawet najlepszy serial, kiedyś się znudzi... Kiedyś i Sejm przekroczy masę krytyczną.

Piszę te słowa od kilkunastu minut. Premier (wciąż) Mateusz Morawiecki dalej przemawia. Liczba oglądających wydarzenie zbliża się do 240 tysięcy.

PS Niniejszy komentarz został napisany w poniedziałek przed południem. Kiedy po odrzuceniu rządu Morawieckiego nowy gabinet stworzył Donald Tusk i to on teraz będzie rządził Polską, słupki oglądalności skoczyły jeszcze bardziej w górę.

CYTAT NA DZIŚ

Alicja Gołyźniak,

specjalista ds. organizacji wystaw Małopolskiego Centrum Kultury Sokół, na otwarciu wystawy prac polskich artystów malujących ustami i nogami w Domu Polskim w Budapeszcie

Prezentowane tu dziś prace są najlepszym dowodem, że sztuka nie ma żadnych barier i granic, a do malowania nie są potrzebne ręce

DZIŚ...

15

grudnia 2023

Imieniny obchodzą: Celina, Walerian
Wschód słońca: 7.36
Zachód słońca: 15.26
Do końca roku: 16 dni
(Nie)typowe święta: Dzień Herbaty
Przysłowie: „Co zima przychłodzi, lato wynagrodzi”

JUTRO...

16

grudnia 2023

Imieniny obchodzą: Alina, Euzebiusz, Zdzisława
Wschód słońca: 7.37
Zachód słońca: 15.26
Do końca roku: 15 dni
(Nie)typowe święta: Dzień Pojednania
Przysłowie: „Jak w zimie pieczie, to w lecie ciecie”

POJUTRZE...

17

grudnia 2023

Imieniny obchodzą: Łazarz, Olimpia
Wschód słońca: 7.37
Zachód słońca: 15.26
Do końca roku: 14 dni
(Nie)typowe święta: Dzień bez Przekleństw
Przysłowie: „Grudzień zimny, śniegiem przykryty, daje rok w zboże obfity”

POGODA

piątek

dzień: 1 do 2°C
noc: 0 do -2°C
wiatr: 2-4 m/s

sobota

dzień: 3 do 4°C
noc: 3 do 2°C
wiatr: 2-4 m/s

niedziela

dzień: 5 do 6°C
noc: 4 do 3°C
wiatr: 4-6 m/s

Egzamin z solidarności

Spotkanie wigilijne polskiej społeczności w Republice Czeskiej odbyło się we wtorek w Ambasadzie RP w Pradze. Ambasador Mateusz Gniazdowski gościł w polskiej placówce dyplomatycznej Polaków mieszkających w całej Republice Czeskiej. Jak zawsze bardzo dużo osób przyjechało z Zaolzia.

Tomasz Wolff

Kongres Polaków w RC reprezentował jego wiceprezes, Józef Szymczek, Polski Związek Kulturalno-Oświatowy prezes Helena Legowicz, Macierz Szkolną w RC prezes Marek Bystron, a Centrum Pedagogiczne dla Polskiego Szkolnictwa Narodowościowego jego dyrektor Marta Kmet'. Z Ostrawy przyjechała konsul generalna Izabella Wołłejko-Chwastowicz. To już

Łamanie opłatkiem w praskiej ambasadzie. Fot. MAREK SŁOWIACZEK

tradycja, że na uroczystości pojawił się dziś już emerytowany kardynał praski Dominik Duka.

W okolicznościowym przemówieniu ambasador Gniazdowski mówił między innymi o toczącej się wojnie w Ukrainie. – Symboliczne dodatkowe miejsce przy wigilijnym stole często nie było

puste w zeszłym roku. W tym roku, zarówno w Polsce, jak i Czechach, będzie podobnie. Nasze narody wciąż zdają egzamin z solidarności. Podczas świąt szczególnie myślimy o potrzebujących, ale też dziękujemy za otaczające nas odruchy dobrego serca, które są źródłem otuchy i nadziei

na nadchodzący rok – podkreślił szef placówki dyplomatycznej w Pradze. Podczas spotkania wigilijnego śpiewano kolędy oraz łamano się opłatkiem. To stary zwyczaj pielęgnowany wyłącznie w Polsce oraz w niektórych miejscach na Litwie.

Nowy rząd RP zaprzysiężony

Dokończenie ze str. 1

Prezydent Andrzej Duda gratulując nowej radzie ministrów zapowiedział, że jest otwarty na współpracę. Zapewnił, że temu, co służy dobru obywateli i trwaniu Rzeczypospolitej nie będzie się sprzeciwiał, ani blokował swoim wetem. – Trwanie Rzeczypospolitej, jej suwerenność i niepodległość oraz to, by miała swoje miejsce na mapie Europy, a Polacy mogli sami o sobie decydować to dla mnie kwestia fundamentalna – dodał.

27

osób liczy nowa Rada Ministrów

Premier Donald Tusk przyznał, że to wyjątkowa chwila, nie tylko w skali biografii jednego człowieka. – Widzimy w ostatnich dniach niezwykle poruszenie polskich serc – zauważył. Nawiązując do daty zaprzysiężenia (13 grudnia) wspominał okres stanu wojennego. – Od tamtego czasu do dziś włącznie wiem, że kiedy chodzi o ojczyznę, o wolność każdego z nas, to Polki i Polacy nigdy nie kapitulują, nigdy się nie poddają. Nawet jeśli komuś się wydaje, że sprawa jest beznadziejna. W jakimś sensie ten duch pokazał swoją siłę 15 października (podczas wyborów – red.) – powiedział Tusk. Lista wszystkich ministrów w nowym rządzie na www.glos.live. (klm)

Zakaz odwiedzin w Szpitalu Uniwersyteckim

Z powodu rosnącej liczby zachorowań m.in. na COVID-19 oraz grype aż do odwołania obowiązuje zakaz odwiedzin w Szpitalu Uniwersyteckim w Ostrawie. Decyzja podyktowana jest bezpieczeństwem pacjentów.

Zakaz odwiedzin nie dotyczy jednak pacjentów w stanach ciężkich i terminalnych, a także dzieci. Jak

informuje dział prasowy szpitala, osoby, które chcą odwiedzić tych chorych, muszą przestrzegać zasad epidemiologicznych. Idealnym rozwiązaniem jest również uzgodnienie wizyty z lekarzem kierującym lub dyżurnym, w kontaktach z chorymi zalecane są ponadto maseczki ochronne.

W województwie morawsko-śląskim w ostatnich dniach wyraźnie

wzrosła liczba osób chorujących na infekcje górnych dróg oddechowych. Według danych z poniedziałku 11 grudnia, na 100 tysięcy mieszkańców przypało aż 1417 chorujących osób. Niepokojące są też dane dotyczące chorych na COVID-19. Liczba osób zmagających się z koronawirusem wzrosła do 1224, częściej na dolegliwości skarżą się kobiety. (jb)

Optymalizacja czy koniec produkcji?

Ostrawska huta Liberty, która od dłuższego czasu zmagą się z kryzysem, we wtorek przedstawiła plan optymalizacji produkcji i zapowiedziała, że w styczniu ponownie uruchomi wielki piec numer 3, który odstawiła pod koniec października. Wcześniej kierownictwo obiecywało, że wznowi produkcję do końca br. Spółka zamierza, według planu optymalizacji, zmienić asortyment produkcji. Zamiast drutu chce produkować rury, bariery drogowe i inne wyroby, na które jest większe zapotrzebowanie. Tymczasem wierzyciel huty, spółka energetyczna Tameh Czech,

poinformowała wczoraj, że w najbliższych dniach przerwie dostawy energii do Liberty. Bez niej huta nie będzie mogła funkcjonować. Liberty ma wobec Tameh Czech zaległe zobowiązania w wysokości 1,2 mld koron. Sytuacja ta doprowadziła spółkę Tameh (Liberty jest jej jedynym odbiorcą) na krawędź bankructwa. Nie może kupować dalszego węgla i tym samym produkować dalej energii, którą dostarcza do stalowni Liberty. Wczoraj miał zostać odstawiony kocioł K10, najpóźniej w poniedziałek przestaną pracować dwa mniejsze kotły.

Liberty zmagą się z problemami finansowymi od dłuższego czasu. Sytuacja huty niepokoi związkowców, ale także władze województwa morawsko-śląskiego. Kierownictwo spółki nie po raz pierwszy obiecuje wznowienie produkcji w wielkim piecu, nieustannie przesuwając terminy. Przewodniczący Związków Zawodowych KOVO w Liberty Petr Slanina podkreślił, że dla związkowców jest ważne, aby huta w ramach optymalizacji nie obniżała zatrudnienia. – Oraz aby ludzie otrzymywali pełne wynagrodzenie. Ale to zapewnia nam układ zbiorowy – dodał Slanina. (dc)

REKLAMA

SENÁT
PARLAMENTU
ČESKÉ REPUBLIKY

Klidné prožití vánočních
svátků a šťastný nový rok

*Spokojných Šviát Božego Narodzenia
i šťastliwego nowego roku*

Zdeněk Matušek
senátor

Gr-641

CATERING
ZAREŁKO

OFERUJEMY

- Korytka
- Wesela
- Rauty
- Bankiety
- Obiady dla firm
- Catering do domu

KONTAKT

+48 660 357 077

www.cateringcieszyn.pl

KARCZMA U GAZY

Przeżyj z nami adwentowo-świąteczny czas!

- 🍽️ specjalne grudniowe menu
- 🍽️ pyszne potrawy według autorskich receptur
- 🌿 klimatyczna restauracja
- 🍷 świąteczny wystrój
- 🍽️ miła obsługa

U nas warto się zatrzymać.

Karczma u Gazy, Stawowa 20, Cieszyn, tel. 0048 510 535

Gr-115

ROZMOWA Z OJCEM MICHAŁEM MURZYNYM, DOMINIKANINEM,
NOWYM PROBOSZCZEM POLSKIEJ PARAFII PRZY KOŚCIELE ŚW. IDZIEGO W PRADZE

Każde duszpasterstwo jest misją

● Ojciec Michał Murzyn w Domu Mniejszości Narodowych w Pradze, w czasie wigilijki zorganizowanej przez Klub Polski.
Fot. TOMASZ WOLFF

Tomasz Wolff

Jak ojciec trafił do Pragi: na zasadzie dekretu o przenosinach, czy była to własna decyzja?

– Jeżeli chodzi o pracę za granicą, według prawa zakonnego, nie może mnie przelożony wysłać bez mojej zgody. Prawda jest taka, że od kilku lat planowałem przyjechać do Republiki Czeskiej, choć bardziej myślałem o Ołomuńcu, gdzie mamy klasztor, niż o Pradze. Życie napisało trudny scenariusz: ciężko rozchorował się mój poprzednik w parafii św. Idziego, który obecnie leczy się onkologicznie w Polsce, dlatego z dnia na

dzień pojawiła się potrzeba, żeby tutaj przyjechać. Przez ostatni rok pełniłem posługę duszpasterską w domu rekolekcyjnym w Korbielewie w Beskidzie Żywieckim. Kiedy pomysł wyjazdu do Pragi nabrał realnych kształtów, poszedłem do lasu. I tak się zastanawiałem przez trzy dni, gdzie będę bardziej potrzebny. W końcu pomyślałem sobie, że to jest ten moment i tak trafiłem do Pragi.

Kiedy dokładnie nastąpił ten moment?

– Formalnie jestem tutaj od 1 lipca.

Czyli pierwszą, wakacyjną falę turystów ma już ojciec za sobą...

– To prawda, chociaż mieszkając na Starym Mieście w Pradze wydaje się, że ludzie są cały czas, a sezon trwa od stycznia do grudnia. No może z tą różnicą, że w pewnych okresach mamy do czynienia ze szczytem sezonu. Właśnie teraz to przechodzimy i naprawdę trudno jest się przecisnąć przez miasto.

Podjeżdżam, że przeskok z małej miejscowości na Żywiecczyźnie, którą zamieszkuje blisko 1200 osób, do Pragi z 1,3 mln obywateli musiał być ogromny...

– Wyglądałem Pragi co tydzień z Pilska (szczyt w Beskidzie Żywieckim wznoszący się na wysokość 1557 m n.p.m. – przyp. red.). Będąc

Liczący 1200 mieszkańców Korbielów i 1,3 mln Praga... Słowem, ogromny przeskok. Duchowny musi umieć znaleźć się w każdych warunkach. Pochodzący z mazowieckiej Ostrołęki ojciec Michał Murzyn opowiada o wymuszonej okolicznościami przeprowadzce do Pragi oraz przekonuje, że Wigilia zawsze pozostanie Wigilią. – Zmieniają się tylko ludzie i okoliczności – stwierdza w rozmowie z „Głosem” dominikanin.

duszpasterzem na Hali Miziowej odprawiałem tam niedzielą Mszę Świętą. Spędziłem w Beskidzie Żywieckim ostatni rok, a wcześniej byłem między innymi w Lublinie, Szczecinie, Wrocławiu, pracowałem też swego czasu w rosyjskim Petersburgu.

Pierwsza Wigilia w Pradze będzie dla ojca niewiadomą?
– Wigilia jest zawsze taka sama, zmieniają się tylko ludzie i okoliczności. Spotykamy się przecież w kontekście Bożego Narodzenia.

Trwający właśnie Adwent to z łaciny „przyjście”. Czy można oczekiwać na przyjście Dziecinny w takim harmidrze, przeciskając się między straganami z setkami gości z całego świata, kiedy człowiek ma problem z usłyszeniem własnych myśli?

– Jest to mój ulubiony temat, ponieważ Praga pod kątem duchowości jest miastem Bożego Narodzenia. W mojej opinii decydujący wpływ na miasto, na to jak wygląda, miało karmelitańskie Jezulatko (Praskie Dzieciatko Jezus). Dlatego też wydaje mi się, że dużo się kręci wokół tajemnicy Bożego Narodzenia tutaj na mieście. Natomiast drugą rzeczywistością jest komercja – związana z ruchem turystycznym, jarmarkami. I rzeczywiście, na pierwszy rzut oka może się to wydać trudne, żeby przebić się przekazem o narodzinach. Ale uważam jednocześnie, że z drugiej strony działa to na korzyść pogłębianego spojrzenia na ten czas oczekiwania na narodziny. Wydaje się bowiem, że wiele osób ma przesyt komercyjną wersją świąt. Dlatego to jest świetny moment, żeby także w skomercjalizowanej Pradze ukazywać narodzenie Jezusa Chrystusa jak wydarzenie, które ma znaczenie jednocześnie dla każdego człowieka i całego świata. ▲

● Bez łamania się opłatkiem nie mogło się obejść. Fot. NORBERT DĄBKOWSKI

Wspólne świętowanie

W wtorek Kluby Kobiet i Seniora MK PZKO w Jabłonkowie spotkały się w miejscowym Domu PZKO. Okazją ku temu były zbliżające się święta – dlatego też łamanie się opłatkiem było najważniejszym punktem programu.

– Niestety dziś nie pojawiły się wszystkie członkinie Klubu Kobiet, ponieważ niektóre źle się czują, bądź są chore. Ale jak już tu jesteśmy, to

się naprawdę dobrze bawimy, jest miła atmosfera. Na panów z Klubu Seniora zawsze można liczyć – mówiła „Głosowi” Władysława Byrtus, prezes Klubu Kobiet. W zeszłym roku do podobnego spotkania doszło po raz pierwszy.

– Przyczyn jest więcej, jedną z nich jest liczebność naszych klubów. Jak robiliśmy to osobno, to na wspólne spotkanie wigilijne przychodziło mniej osób. A dziś jest nas

sporo – zauważył Władysław Cychan, prezes Klubu Seniora.

W jabłonkowskim Domu PZKO pojawili się Święty Mikołaj w towarzystwie śpiewającego anioła i diabła, by tym, którzy zasłużyli, rozdać prezenty. (endy)

Wystawa przypomina twórczość Pawła Wałacha

Obrazy Pawła Wałacha, zmarłego przed rokiem znanego zaolziańskiego malarza oraz artefakty związane z jego życiem i twórczością można oglądać na drugim piętrze Cieszyńskiego Ośrodka Kultury „Dom Narodowy” w Centrum Folkloru Śląska. We wtorek 12 grudnia odbył się wernisaż wyjątkowej wystawy „Los tak chciał...”, której inicjatorką jest Agnieszka Pawlitko z COK „Dom Narodowy”.

Łukasz Klimaniec

Wystawa obrazów Pawła Wałacha została zorganizowana rok po śmierci tego artysty. Jest niezwykle ujmującym wspomnieniem życia i twórczości malarza z Trzyna-Nieborów. – Prezentujemy tu obrazy i artefakty z życia Pawła. Jest jego sztaluga, jest paleta, farby, pędzle, czyli to wszystko, co kochał najbardziej. Mam też jego archiwalne fotografie oraz różne dyplomy, nagrody, podziękowania. To cały przekrój jego dokonań – wyjaśniła Agnieszka Pawlitko, która w 2011 roku napisała pracę magisterską poświęconą Pawłowi Wałachowi.

– Zainspirowała mnie jego twórczość. Poznaliśmy się, napisałam pracę magisterską i utrzymywałyśmy kontakt. Po jego śmierci cały czas jestem w kontakcie z jego rodziną i uznaliśmy, że zrobimy taką wystawę, która przypomni jego życie i twórczość. A jej tytuł „Los tak chciał...” nawiązuje do dedykacji Pawła w pracy magisterskiej, która zaczynała się właśnie od takich słów – przyznała Pawlitko.

W wernisażu wzięli udział m.in. Zofia Wałach, wdowa po malarzu,

jego dzieci, spore grono mieszkańców Zaolzia – Nieborów, Śmiłowic, Czeskiego Cieszyńska, a także kapela „Bukół” z Jabłonkowskiej, która przygrywała podczas wydarzenia.

Prof. Daniel Kadłubiec, przyjaciel Pawła Wałacha przypominał, że jego ojciec, który był nauczycielem w 16 szkołach na Zaolziu, zawsze powtarzał, że „ci Wałasi byli pierońsko zdolni, niesamowicie zdolne dziecko, choć z biedy pochodzili”. – Mimo tej biedy wybijali się. Paweł Wałach jest tego dowodem, że z takiego normalnego synka wyrósł na absolutnie profesjonalnego malarza – powiedział Kadłubiec wspominając artystę. Nawiązując do eseju Borysa Eichenbauma ocenił, że Edenem, rajem dla Pawła Wałacha, była Ziemia Cieszyńska. – Dlatego właśnie ten kościółek, ten strój, ta Godula, ta architektura... To jest po prostu to, co jest w centrum świata Pawła Wałacha.

Agnieszka Pawlitko podkreśliła, że Paweł Wałach inspirował się regionem malując zwyczaje, tradycje, chaty góralskie, pejzaże. – Był dokumentatorem wiedzy i skarbów Śląska Cieszyńskiego. Wiele drewnianych

● W wernisażu wystawy wzięła udział m.in. Zofia Wałach (w środku), wdowa po artyście. Po prawej, w stroju cieszyńskim, Agnieszka Pawlitko. Fot. ŁUKASZ KLIMANIEC

chalup już nie ma i gdyby nie to, że on wychodził w plener i malował, to nie zostałyby uwiecznione – przyznała. Równocześnie z otwarciem wystawy oficjalnie został ogłoszony I Międzynarodowy Konkurs Malarski im.

Pawła Wałacha dla dzieci i młodzieży w wieku 6-14 lat, na który można przysłać prace związane z regionem (pejzaże, stare chaty, prace inspirowane zwyczajami, strojami ludowymi i artystą Pawłem Wałachem).

Zgłoszenia do 20 lutego 2024 r. Regulamin na www.domnarodowy.pl. Wystawę „Los tak chciał...” można oglądać na drugim piętrze Cieszyńskiego Ośrodka Kultury „Dom Narodowy” do 28 lutego. ▲

NASZA RECENZJA

»Kalendarz Śląski 2024« – Ciekawe tematy, bogactwo treści

Kalendarz Śląski 2024” pojawił się już w sprzedaży – po raz piąty z rzędu pod redakcją Mariana Siedlaczka i w jego opracowaniu graficznym, przy współpracy wielu autorów sprzed i zza Olzy. Wydawnictwo na 231 stronach zawiera 20 artykułów, jeden fotoreportaż i kalendarium zilustrowane zdjęciami dwunastu rzeźb Pawła Kufy z Mostów koło Jabłonkowskiej.

„Wypada się cieszyć, że mamy jeszcze w naszym gronie tylu autorów, którzy mają do powiedzenia tyle ciekawych spraw” – napisał redaktor w słowie wstępnym. Z pewnością z tym można się zgodzić, kalendarz ten cechuje bowiem duża różnorodność tematyczna. Sama różnorodność byłaby jednak niczym, gdyby nie pojawiły się na jego łamach również wątki czytelnikowi mało znane lub wręcz nieznanne. Jako przykład niechaj tutaj posłuży tekst Grzegorza Gąsiora o biznesmie Jaroslava Preisse, jego roli w zarządzaniu Spółką Górniczo-Hutniczą oraz czechizacji, przeprowa-

dzonej w jej zakładach po rozpadzie Austro-Węgier kosztem zarówno Niemców, jak i Polaków.

Patrząc na układ poszczególnych przyczynków, można zauważyć, że zostały one pogrupowane na podstawie pewnych cech wspólnych, choć nie każdy artykuł da się w ten sposób zaszereżować. W przypadku tych zamieszczonych zaraz za Kalendarium tą cechą wspólną są przypadające na 2024 rok okrągłe rocznice. Stąd więc przyczynek Stanisława Gawlika o mającym miejsce przed stu laty największym wybuchu w kopalni Gabriela w Karwinie, artykuł o Pawle Stalmachu Jany Raclavskiej w 200. rocznicę jego urodzin czy zapowiedź polskiego wydania „Svědectví ze Životic” Mečislava Boráka, jako przypomnienie hitlerowskiego mordu na ludność cywilną z 6 sierpnia 1944 roku.

Drugą grupę tekstów tworzą trzy historyczne ciekawostki – o Stolkach Cieszyńskim, łacińskim alfabecie i cieszyńskich szosach cesarskich. Z kolei do „odwiedzenia” trzech zaolziańskich miejscowości zapraszają autorzy umownego trzeciego bloku

artykułów. W dwóch z nich chodzi o obecne dzielnice miast – Będowice i Sibić, w trzecim o samodzielną górnica wioskę Stonawę z jej wójtem Andrzejem Febrem. Natomiast charakter stricte reportażowy ma najdłuższy w kalendarzu, bo liczący 25 stron tekst Janusza Klimszy o wędrówce po Górskim Badachszanie leżącym na granicy Tadżykistanu i Afganistanu, na który nawiązuje mini-fotoreportaż po włoskiej Toskanii. Warto wyróżnić też dwa artykuły – wywiady z ciekawymi ludźmi. Tym pierwszym jest fizyk z Gródka, tym drugim polski emerytowany pracownik Houghton Library.

Podobnie jak miało to miejsce w „Kalendarzu Śląskim 2023”, również tym razem tematem zamykającym publikację jest polska tożsamość mieszkańców Zaolzia, na którą pośredni wpływ mają m.in. zmieniający się wizerunek Polski w českich mediach (pisze o nim Jan Škvřňák) czy poziom gwary cieszyńskiej serwowanej w internecie (Irena Bogocz). Wisienką na torcie jest natomiast zapowiadana przez Mariana

● Okładka „Kalendarza Śląskiego” autorstwa Mariana Siedlaczka. Fot. NORBERT DĄBKOWSKI

Siedlaczka już na wstępie „rozmowa z nestorem naszej myśli patriotycznej, prof. Danielem Kadłubcem” zatytułowana „Pokażmy, dlaczego warto być Polakiem”. „Polecam gorąco ten tekst tym zwłaszcza, którym ciągle leży na sercu nasze przetrwanie na tym skrawku ziemi. Przetrwanie nie w sensie czysto fizycznym, lecz narodowym i kulturowym” – zachęca do lektury.

Czego brakuje w „Kalendarzu Śląskim 2024”? To, oczywiście, zależy od oczekiwań, które mogą być różne. Ktoś dodałby może jakiś tekst gwary, ktoś inny fragment poezji, a jeszcze inny na zakończenie coś lekkiego, napisanego z przymrużeniem oka. Jednak w moim przekonaniu „Kalendarz Śląski 2024” warto polecić taki, jaki jest, bo bogactwo jego treści jest naprawdę duże. (sch)

GŁOSIK

Nad Olzą jest Szlak Kociej Szajki

W Cieszynie został otwarty szlak na podstawie popularnej serii książek dla dzieci o przygodach Kociej Szajki autorstwa Agaty Romaniuk. W środowy wieczór 6 grudnia autorka w towarzystwie licznej grupy dzieci (i ich rodziców) osobiście zainaugurowała działalność szlaku.

• Agata Romaniuk oprowadziła dzieci i ich rodziców po szlaku Kociej Szajki, który jest teraz nową atrakcją Cieszyna.

Łukasz Klimaniec

Kocia Szajka to grupa kotów-detektywów z Cieszyna, którzy we współpracy z miejscowymi policjantami rozwiązują nietypowe kryminalne zagadki. Książki o ich przygodach szybko zyskały sobie popularność wśród dzieci w różnym wieku. Można je znaleźć także w zaolziańskich bibliotekach, które posiadają polski księgozbiór. Nic więc dziwnego, że na otwarciu kociego szlaku można było spotkać także dzieci i rodziców z Czeskiego Cieszyna.

Do Cieszyna przyjeżdżałam jako mała dziewczynka, w nagrodę. Zakochałam się w tym mieście wiele lat temu i teraz ta miłość jest odwzajemniona. Ten szlak to mój pomysł. Postanowiłam wyciąć koty, które są bohaterami książki, znalazłam osobę, która to zrobiła, a miasto porozumiało się z konserwatorem zabytków, by umieścić je na ścianach budynków – wyjaśniła Agata Romaniuk.

W efekcie w ośmiu miejscach Cieszyna znalazły się postacie kotów, które występują w książkowej serii.

Szlak rozpoczyna się przy Studni Trzech Braci, naprzeciwko której koty z Kociej Szajki mają swoją kryjówkę, o czym informuje

• Są tam te koty? Kryjówka Kociej Szajki mieści się w piwnicy naprzeciwko Studni Trzech Braci.

specjalna tablica nad piwnicznym okienkiem. Następnie postacie kotów można znaleźć na ścianie budynku, gdzie mieści się kawiarnia Kornel i Przyjaciele, przy sklepie ze śledziami przy ul. Głębokiej, przed wejściem do Kina Piast, przy wejściu do siedziby Serfenty, w Bibliotece Miejskiej, na schodach przy Młyńskiej Bramie oraz przy Tramwaj Cafe.

– Mam nadzieję, że ludzie z całej Polski będą tu przyjeżdżać, a kotów będziemy mieć coraz więcej. Może także po czeskiej stronie? – uśmiechała się autorka.

Zapowiedziała, że w planach są odcinki serialu animowanego na podstawie przygód Kociej Szajki, wydanie serii ubrań, a 21 stycznia w Toruniu będzie miała miejsce premiera teatralna o przygodach Kociej Szajki. – Ten musical przyjedzie też do Cieszyna – zaznaczyła Agata Romaniuk.

• Postacie kotów, które występują w książkowej serii, znalazły się w ośmiu miejscach Cieszyna, m.in. przy Tramwaj Cafe. Zdjęcia: ŁUKASZ KLIMANIEC

E-mail: danuta.chlup@glos.live

Pisząc do nas, podaj swój wiek, klasę i adres szkoły, do której uczęszczasz. Prosimy o nadsyłanie listów o objętości do 2000 znaków ze spacjami.

GŁOSIKOWA KORESPONDENCJA

Odwiedziny Mikołaja

• Przedstawienie wszystkim bardzo się spodobało. Fot. PSP w Bukowcu

Okres świąteczny to czas radości i spełniania wielkich marzeń wszystkich dzieci. W tym roku dodatkową okazją były obchody 670. rocznicy Bukowca, dlatego korzystając z tej okazji nasza szkoła zorganizowała dwudniową Wystawę Szopek Betlejemskich, która zakończona została tradycyjnym już spotkaniem ze św. Mikołajem.

Na twarzach dzieci i dorosłych było widać wielkie wzruszenie i zadowolenie zarówno z prezentowanych szopek i wyrobów świątecznych, jak również z przedstawionego programu dzieci bukowickiej szkoły i przedszkola. Święty Mikołaj wręczył każdemu dziecku wspaniały prezent i obiecał dzieciom, że pojawi się ponownie w następnym roku. Mikołaju, trzymamy cię za słowo.

Halina Kulig, PSP w Bukowcu

GŁOSIK I LUDMIŁKA

Skrzaty pieką ciasteczka

Głosik i Ludmiłka postanowili upiec na święta własne ciasteczka. Ludmiłka kupiła foremki w kształcie zwierzątek, choinek, aniołków i gwiazd.

– Zrobię ciasto, wstawię je na godzinę do lodówki, a potem będziemy razem wycinali kształty – zaproponowała Głosikowi. – Zaczynamy od ciasta, które mi kiedyś podarowała...

Głosik nie dowiedział się, kto podarował Ludmiłce przepis, ponieważ ta tak się skupiła na przeszukiwaniu szuflady, że nawet zdanie zapomniała dokończyć.

Trwało jej to i trwało, aż Głosikowi zaczęło się nudzić. – Niech sobie Ludmiłka szuka, ja tymczasem sprawię jej niespodziankę – pomyślał. – Ciasto to nic wielkiego, na co mi przepis? Wiem, co do ciasta jest potrzebne.

Chwilę później Głosik mieszal w misce mąkę, masło i jajko. Męczył się z tym, ponieważ ciasto było zbyt suche i składniki nie chciały się łączyć. Dodał jeszcze kawałek masła i drugie jajko. Od razu było lepiej.

Po chwili do kuchni zjazała Ludmiłka. Minę miała skwaszoną. – Pół godziny szukałam tego przepisu, a i tak go nie znalazłam

Rys. WŁADYSŁAW OWCZARZY

– stwierdziła. – A ty co mieszasz w tej misce, Głosiku?

– Ciasto, bez przepisu. Już jest gotowe, wstawię je do lodówki – odparł Głosik z dumą.

Godzinę później skrzaty wycinały foremkami ciasteczka. A kiedy je później upiekły, rzuciły się na pierwsze wychłodzone sztuki, aby sprawdzić, jak smakują.

– Te ciasteczka w ogóle nie są słodkie! – zawołała Ludmiłka.

– Chyba dlatego, że zapomniałam o cukrze – przyznał ze skruchą Głosik. – Ale wiesz co, Ludmiłko, słodczy mamy aż za dużo. Zresztą, jak te ciasteczka posklejamy słodką konfiturą z truskawek, to od razu będą słodsze.

– I możemy teraz innym proponować własny przepis na zdrowe ciasteczka bez cukru – uśmiechnęła się udobruchana Ludmiłka. (dc)

Odwieczna walka dobra ze złem

Barwny orszak przemaszerował w niedzielne przedpołudnie przez centrum Brennej. Wyruszył sprzed kościoła, by po kilkunastu minutach dotrzeć do Beskidzkiego Domu Zielin „Przytulia”. Zespół Regionalny „Istebna” pokazał zwyczaj „chodzenia Mikołajów”.

Tomasz Wolff

Mikołaje chodzą po Trójmieście od kilkunastu lat. W tym roku w Brennej odbył się tradycyjny „chód Mikołajów”. W orszaku wzięli udział mieszkańcy Brennej, którzy w kostiumach Mikołajów, aniołków i gwiazdki przemaszerowali przez centrum miasta. W orszaku wzięli udział mieszkańcy Brennej, którzy w kostiumach Mikołajów, aniołków i gwiazdki przemaszerowali przez centrum miasta.

obrzędy na Śląsku Cieszyńskim” pisze, że „po 1948 roku władza polityczna wszelkimi dostępnymi jej środkami ostro eliminowała u nas obchody św. Mikołaja z życia politycznego i prywatnego. Reagując na tę tradycję, wprowadziła na jej miejsce całkiem zeświecczonego, zupełnie obcego tutaj »Dziadka Mroza«, który ubrany na czerwono w stylu ruskich bojarów, przyjeżdżał na saniach zaprzęgniętych reniferów skądś z północy Syberii, a nie schodził z

nieba jak nasz pocziwy św. Mikołaj. Ten absolutnie obcy zwyczaj zaprowadzono często pod przymusem w przedszkolach i szkołach, a dzwonienia w ten dzień w kościołach i kaplicach pod wezwaniem św. Mikołaja po prostu zakazano”.

Przed kilkunastu laty prastary zwyczaj wznowił Zespół Regionalny „Istebna”. Od tego czasu jest on pielęgnowany.

– O co chodzi w tym wszystkim? Zwyczaj ma pokazywać, że dobro i

Zdjęcia: TOMASZ WOLFF

cały czas – wyjaśniła Anna Musiol z Beskidzkiego Domu Zielin „Przytulia”. – Zło, które jest przypisane do zimy, musi się w niej pojawić, zostać oswojone, nakarmione. I tak też jest z Mikołajami, którzy dzielą się na dwie grupy – „czornych” i „białych”. Czarni symbolizują to, co złe, piekło, a biali to, co tworzy harmonię i porządek.

Zwyczaj ten jest obecny praktycznie w całej Europie. Po Trójmieście Be-

skidzkiej chodzą Mikołaje, Rumunia ma swoje pochody niedźwiedzi, a w Tyrolu organizowane są parady Krampusów. Na Żywiecczyźnie mocno trzymają się natomiast juka-ce, zwane powszechnie dziadami żywieckimi.

– Macie się ich trochę bać, ale chciałabym, żebyście wyszli stąd zadowoleni – mówiła przed rozpoczęciem pokazu w „Przytulii” Anna Musiol.

I rzeczywiście tak było...

pre-teksty i kon-teksty /295/

Krzysztof Łęcki

Sila ciążenia

Zbigniew Herbert wykiwał w wierszu „Potęga smaku” komunistyczne „łańcuchy tautologii”, operowanie paroma pojęciami „jak cepy”. I co? I najwyraźniej w stalinowskich czasach wielu poddanym w Sowietach to wystarczyło. Zresztą wystarczyło także na długo po śmierci Stalina. I tak się ludziska do tych „łańcuchów tautologii” i „pojęć jak cepy” przyzwyczaili, że kiedy komunizm się skończył, to tego im najwyraźniej brakowało. Laureatka nagrody Nobla w dziedzinie literatury Świętana Aleksijewicz w książce „Czasy Secondhand. Koniec czerwonego człowieka” (Wydawnictwo Czarne. Tłum Jerzy Czech) opisuje rozterki wielu zwykłych, szarych ludzi po upadku Związku Radzieckiego. „Kupiłem trzy gazety i w każdej mam inną prawdę. A jak poznać, która prawda jest prawdziwa? Dawniej przeczytało się rano »Prawdę« (dopowiem – dziennik, organ Komunistycznej Partii Związku Sowieckiego) i wszystko człowiek wiedział. Wszystko rozumiał”. No właśnie – człowiek wszystko wiedział i wszystko rozumiał...

I Radziecka „Prawda”. Tam nie było miejsca na relatywizację ocen, na coś, co nazywano „tzw. obiektywizmem”, na przyjmowanie postawy, która opierać by się miała na tzw. przyzwoitości bezstronnego obserwatora, na uleganiu horrendalnej iluzji, że niby racja leży gdzieś pośrodku, jakby z kłamstwa i prawdy dało się wyciągnąć średnią. Tam wszystko było jasne – obowiązywała stara prosta Leninowska zasada – Kto? Kogo? I cepem go, a jak nie cepem – to tautologia.

II W demokracji, liberalnej demokracji jest (a na pewno powinno być) oczywiście inaczej. Przyjmuje się (a przynajmniej – powinno się przyjmować) do wiadomości, że jest wiele różnych punktów widzenia, że do głosu dochodzą (a na pewno powinny dochodzić) różne interesy. Tak, ludzie w liberalnej demokracji różnią się – nie zawsze pięknie różnią – ale różnią. I kiedy kupuje się w świecie liberalnej demokracji trzy gazety, to w każdej można (a na pewno – powinna istnieć taka nieiluzoryczna możliwość) przeczytać inną „prawdę”.

III A przecież tęsknota do stanu, w którym obowiązywała jedna prawda, cała prawda i tylko prawda, jest ciągle żywe. Prawda, i stając za nią racja, powinna być jedna. Jedna prawda, jedna racja i to, rzecz jasna, nasza. Tęsknią do takiej przejrzystości zwłaszcza ci, którzy niepomni są opowieści Czesława Miłosza rozpoczynającej jego esej „Zniewolony umysł”. Miłosz podaje tam krótką opowieść starego Żyda z Podkarpacia, zgodnie z którą bardzo dobrze jest w jakiejś dyskusji mieć rzetelnych 55 procent racji, jak kto ma racji 60 procent to ślicznie, to wielkie szczęście i niech Panu Bogu dziękuję. Natomiast jak kto ma 75 procent racji, to już bardzo podejrzane, zaś wystrzegać się należy ludzi twierdzących, że mają 100 procent racji, bo to paskudne gwałtowniki, straszne rabuśniki i największe łajdaki.

IV Przeczytałem niedawno na Facebooku taki, wielkimi literami napisany post. „Každy inteligent/inteligentka, którzy oglądają (tu pomijam nazwę stacji telewizyjnej, bo nie chcę jej robić reklamy, na Facebooku napisano o jaką stację chodzi, tu nazwijmy ją X), wie, co myśleć o tym,

co się dzieje”. Pod postem pojawił się komentarz pewnego profesora logiki – „Ja uważam, że telewizja X jest najlepszym polskim medium informacyjnym. Jeśli ktoś się nie zgadza, niech wymieni lepsze”. Na uwagę, że jest to post afirmujący i inteligencję i telewizję X, ów profesor odparł: „Myślę, że normalny odbiorca odbierze post jako ironiczny”. Na dość, jak mi się zdało, zgryźliwą uwagę adwersarza – „Nie podejrzywałem się o taki odbiór” kontynuował niezmiennie: „To dosyć proste. Ironię odczytuje się po różnych znakach, takich jak mówienie niby serio czegoś nieprawdziwego, jawna przesada albo chwalenie tego, co normalnie się gani. Powiedzieć, że KAŻDY inteligent WIE, co się dzieje, dzięki kontaktowi z JEDNYM tylko źródłem, sygnalizuje ironię, a nie pochwałę tego źródła. Jeśli nie wierzysz, zrób test: zapytaj kilku znajomych, czy nie dopatrują się w Twoim poście ironii”.

W odpowiedzi przeczytał. „Czyli – to bardzo proste – sugerujesz, że powinienem rekomendować sytuację, w której odbiorca powinien sięgać nie do jednego, a WIELU źródeł informacji – to znaczy w tym przypadku oglądać także telewizję Y. Ty tak uważasz? Nie wierzę...”. Ponieważ telewizja Y prezentuje perspektywę różną od telewizji X, więc ów brak wiary wydał się w zupełności usprawiedliwiony.

V Philippe Lejeune daje taką wykładnię ironii. „Wypowiedź ironiczna jest wypowiedzią, za pomocą której mówi się co innego, niż to co się myśli, dając do zrozumienia, że myśli się co innego niż to, co się mówi. Funkcjonuje ona jako zaprzeczenie dyskursu kogoś innego: zapożycza się od przeciwnika dosłowność jego dyskursu, lecz wprowadzając przesunięcie kontekstu, stylu lub tonu. Wypowiedzi te stają się więc wirtualnie absurdalne, odrażające lub śmieszne, co wyraża implicytnie całkowitą niezgodę wypowiadającego”. Sensowność posługiwania się ironią zakłada jednak, że interlokutor/interlokutorka rozumie, iż – parafrazując Czesława Miłosza – słowa mogą znaczyć nie przez to, co znaczą, ale przez to wbrew komu zostały użyte. Bez tego cała zabawa nie ma sensu. Jak w przypadku tak często łączonej z ironią zjadliwości. „Zjadliwość w stosunku do mojej siostry jest bezcelowa. Przyjmuje ją bowiem poważnie i poważnie odpowiada” (Agatha Christie: „Zabójstwo Rogera Ackroyda”). Przeł. Jan Zakrzewski. Wydawnictwo Dolnośląskie).

VI Niekiedy jednak powody nie-czytania ironii są inne niż indywidualne deficyty. Zwłaszcza w sytuacji, mocno polaryzującego społeczeństwa, konfliktu przekonań. „Opinia publiczna, zwłaszcza poddana umiejętnej manipulacji – jak to ma miejsce w tym wypadku – posiada potężną siłę. (...) Jeśli nie uchwyćmy ironii, (...) naprawdę nie mogę na to nic poradzić. Mogę cię jedynie zapewnić, że żaden z dziesiątków czytelników, którzy zapoznali się z książką przed jej opublikowaniem, nie miał w tym względzie żadnych wątpliwości” (Hannah Arendt: „Eichmann w Jerozolimie. Rzecz o banalności zła”. Tłum. Adam Szostkiewicz. Znak Kraków).

VII Ale nawet w Sowietach znaleźć można było prześmiewcze teksty. I to nie tylko u Michała Zoszczeniaki... „Życie stało się lepsze, towarzyśze, życie stało się weselsze” – tak, nie umiem oprzeć się wrażeniu, że mówiąc że Stalin śmiejąc się w duchu, ironizował. ─

PODRÓŻE MAŁE I DUŻE. Poleca Jakub Skalka /58/

Jakub Skalka

Adwentowe dekonstrukcje

Fot. ARC

Kalendarze z czekoladkami, strojenie choinki, zniecierpliwienie na myśl o prezentach: najpierw tych od św. Mikołaja, potem Aniołka. Wreszcie, czekanie na długie wolne od szkoły, czas na narty, sanki, śnieżki i gry komputerowe. Festiwal światła: lampiony, lampki, pierwsza gwiazdka i sztuczne ognie. Ciasteczka, więcej ciasteczek, opłatek, trochę ryb, sporo kołęd, i jeszcze więcej ciasteczek. Ot, grudzień w beztrojskiej pamięci dzieci przełomu milenium!

Od dwóch, trzech dekad co nieco się zmienia. Komercjalizacja i globalizacja Bożego Narodzenia bynajmniej nie jest zjawiskiem nowym, nie przestaje jednak zaznaczać swojego wpływu na kulturę. Wiele trendów płynie ku nam zza oceanu za sprawą amerykańskiego „soft poweru”, ale nie wszystkie – najlepszym dowodem niech będą jarmarki bożonarodzeniowe, które nie są ani amerykańskie, bo przywędrowały do nas z Niemiec, ani nowe, bo ich tradycja sięga średniowiecza. Choć... czy rzeczywiście?

Trudno byłoby dyskutować ze średniowiecznymi korzeniami jarmarków jako takich. Od zwykłych dni targowych różniły się tym, że trwały kilka, nawet kilkanaście dni, odbywały się cyklicznie i przyciągały większą liczbę kupców. Bywało, że na czas ich trwania zawieszano część praw, którym musieli podporządkowywać się goście, ograniczano monopole czy zakazy. Na przykład początek Jarmarku Wacława w Budziszynie, uważanego za najstarszy „Weihnachtsmarkt” w Niemczech, datuje się na 1384 r., gdy cech rzeźników otrzymał przywilej swobodnego handlu mięsem w okresie przedświątecznym. Jarmarki na terenie średniowiecznej Polski organizowane były na podobnych zasadach, choć – trzeba oddać Niemcom, co niemieckie – raczej nie w grudniu.

Charakter jarmarków dyktowany był więc raczej przepisami handlowymi niż obyczajowością, chociaż grudniowy termin sprzyjał powiązaniu z Bożym Narodzeniem. Mieszanie z plataniem trwało kilka wieków; im dalej w nowożytność, tym mniej restrykcyjnie prawo miejskie wyznaczało ramy jarmarków i mniejsze było towarzyszące im obyczajowe

tabu. Przypomnijmy, że dopiero w XX wieku adwent doczekał się teologicznej redefinicji, przestał być okresem pokutnym i stał się „czasem radosnego oczekiwania na Zbawiciela”. Praktyczny, targowy wymiar powoli ustępował miejsca rosnącej roli kulturowej jarmarków, ta jednak wciąż uzależniona była od sfery religijnej. Zmiana wymagała czasu. Z początku nawet takie „nowatorskie” praktyki jak bożonarodzeniowe jasełka czy szopki traktowane były przez Kościół z podejrzliwością, podczas gdy dziś uchodzą za ostatni bastion chrześcijańskiego ducha świat.

Podsumowując – nawet jeśli początków bożonarodzeniowych jarmarków doszukujemy się w średniowieczu, bądźmy świadomi, że nie miały wiele wspólnego ze współczesnymi. Ba, nawiązując do wspomnianego Budziszyna, te uważane przez Niemców za pierwsze bardziej przypominały wizytę w miasteczku. Próżno szukać w nich urzekającej magii świat, różnorodności smaków, migających lampek, gorącego grzańca i śniegu, trzaskającej pod stopami przy akompaniamencie kołęd. Dziwnie eklektyczny, opustowo-adwentowo-bożonarodzeniowy charakter imprezy to synergia nowożytnych religijności, XIX-wiecznej estetyki, XX-wiecznej rewolucji kulturowej i komercyjnego spiritus movens XXI wieku. Nic wielce odkrywczego, warto jednak przypominać czasem o dynamiczności rzeczywistości, w której żyjemy i sile rządzącego narracją marketingu.

„Święta, święta i po świętach” – w istocie nie sposób nie ulec wrażeniu, że wzmagająca się atmosfera przedświątecznego podekscytowania osiąga kulminację w wigilijny wieczór i... rozpręża się w mgnieniu oka. Święto Bożego Narodzenia i następująca po nim oktawa wydają się wręcz mniej uroczyste niż kilkutygodniowy okres oczekiwania. W budowaniu tej wyjątkowej bożonarodzeniowej aury jarmarki odgrywają istotną rolę, nie mam więc zamiaru wieszać na nich psów; i choć sam jestem odporny na jarmarczne popisy z platanieniem kilku wieków; im dalej w nowożytność, tym mniej restrykcyjnie prawo miejskie wyznaczało ramy jarmarków i mniejsze było towarzyszące im obyczajowe

S P O R T

PIŁKARSKI SERWIS

Jeden punkt udało się wywalczyć w środku tygodnia na boisku faworyta piłkarzom Karwiny. W zaległym meczu 17. kolejki najwyższej klasy rozgrywek zespół Juraja Jarábka zremisował na wyjeździe z Mładą Bolesławią 2:2. W najbliższy weekend pogoda nie powinna płatać figla, przed nami więc komplet spotkań ostatniej w tym roku kolejki Fortuna Ligi.

Janusz Bittmar

FORTUNA LIGA

ML. BOLESŁAW – KARWINA 2:2

Do przerwy: 1:2. **Bramki:** 25. Ladra, 65. Júsuf – 7. Memić, 14. Doležal.

Karwina: Holec – Traore, Svozil, Bederka, Fleišman – Čavoš, Boháč (46. Krčik) – Memić (72. D. Žák), Budínský (C) (58. Ezech), Papalelé (58. Iván) – Doležal (71. Akinyemi).

Faworytem środowego spotkania byli gospodarze, ale to karwiniacy lepiej rozpoczęli te zawody – prowadząc od 7. minuty po bramce Memicia, którego świetnie obsłużył z lewej flanki Doležal. Zanim gospodarze zdążyli się pozbierać z tego ciosu, w 14. minucie dogrywali już 0:2 – tym razem dogrywał Memić, a akcję wykończył Doležal, który w decydującej chwili wyprzedził jednego ze stoperów Mładej Bolesławi.

Faworyzowani gospodarze pozbierali się w okolicach 20. minuty, zaś pięć minut później ofensywny spektakl upiększył efektownym uderzeniem z 25 metrów Ladra. Piłka, zanim wpadła do siatki, odbiła się jeszcze od lewego słupka. W tych fazach meczu karwiniacy nadal byli lepszym zespołem na boisku, przeżyli nawet krytyczną sytuację z końcówki pierwszej połowy. Rzut karny Júsufa rewelacyjnie wybił w bezpieczne miejsce bramkarz Holec.

• Dla Karwiny (zielone stroje) remis jest sukcesem. Fot. mlfkarvina

Obraz gry zmienił się diametralnie, na niekorzyść przyjezdnych, po zmianie stron. Grający zbyt pasywnie karwiniacy oddali środek pola, stracili też kontrolę nad stałymi fragmentami gry. W 65. minucie zrehabilitowali się Júsuf, strzelając głową wyrównującego gola. Od 70. minuty gospodarze praktycznie nie schodzili spod pola karnego Karwiny, przy okazji marowali też jednak sporo dobrych okazji.

Z punktu widzenia przebiegu całej drugiej połowy, remis jest sukcesem walczących w strefie spadkowej drużyny Juraja Jarábka. – Broniliśmy się desperacko w drugiej połowie, ale z podniesio-

nym czołem. To był trudny wyjazdowy mecz, tym bardziej że w podróż do Mładej Bolesławi udaliśmy się we wczesnych godzinach porannych – skomentował spotkanie trener Jarábek.

W innych meczach zaległej 17. kolejki: Cz. Budziejowice – Hra-

dec Kr. 0:2, Bohemians – Liberec 0:0. **Lokaty:** 1. Sparta Praga 47, 2. Slavia Praga 42, 3. Pilzno 32,... 6. Ostrawa 27, 13. Karwina 14 pkt. **W następnej kolejce:** Jablonec – Karwina (sob., 15.00), Ostrawa – Slavia Praga (niedz., 15.00).

▲

• Tego nikt się nie spodziewał, a jednak... Witkowice są w półfinale Champions League. Fot. hc-witkovice.cz

na 3:1, wprowadzając zapelnioną tylko z połowy Ostravar Arenę w stan euforii.

Goście, w barwach których zabrakło tym razem czeskiego napastnika Romana Červenki, w trzeciej tercji zaryzykowali grę z większym presingiem, popielniając jednak przy okazji również więcej fauli. W 54. minucie podczas przewagi liczebnej Witkowiec skompletował hat tricka Vondráček, dobijając na dwa

Udany nordic walking

• Migawka z trasy. Fot. ARC

W Koszarzyskach zakończyła się w miniony weekend 4. edycja zawodów „Nordic Walking Beskidy 2024” zorganizowanych przez Towarzystwo Beskidzkich Kucharzy. Na dobrze przygotowanych trasach w okolicach ośrodka Pasieczki rywalizowali zawodnicy nie tylko z naszego regionu, nie zabrakło bowiem tradycyjnie również sportowców polonijnych. W stawce trzydziestu zawodników najlepiej spośród reprezentantów Zaolzia spisali się Igor Stonawski (1. miejsce w kategorii 56-65 lat) oraz Daniel Kroczeć (2. miejsce w kategorii oldboje). W głównej kategorii dorosłych i młodzieży dystans wynosił 5 km, w kategorii dzieci i oldbojów 2,5 km. Dla uczestników z zagranicy impreza trwała od czwartku do niedzieli. Jak zdradzili organizatorzy, młodzi zawodnicy z Litwy zakochali się w Bystrzycy i całej okolicy, zgodnie podkreślając, „że tu musi się pięknie żyć”. (jb)

Witkowice w półfinale LM zmierzają się ze Skellefteå AIK

Roman Šimiček: Podziękowania należą się kibicom

– Awans do grona czterech najlepszych klubów walczących o trofeum Ligi Mistrzów to dla nas duża nobilitacja, a z czasem zobowiązanie, zwłaszcza wobec kibiców. Na starcie sezonu obiecaliśmy im, że zrobimy wszystko, żeby godnie reprezentować barwy klubowe zarówno w ekstraklidzie, jak też Lidze Mistrzów. Ten drugi plan wypała, ale wierzę, że również w ekstraklidzie najgorsze czasy już za nami – stwierdził dyrektor sportowy HC Witkowice Ridera, Roman Šimiček.

Sensacją powiało w Ostravar Arenie. Hokeiści Witkowic, którzy w rodzimych rozgrywkach nie grzeszą formą, awansowali do półfinału Ligi Mistrzów. Ostrawianie w rewanżu rozbili szwajcarski klub SC Rapperswil-Jona Lakers 5:1. Hat trickiem popisał się napastnik Tomáš Vondráček. W styczniowym półfinale rozgrywek Witkowice trafią na szwedzki zespół Skellefteå AIK, z

którym w fazie zasadniczej zmierzyli się m.in. Stalownicy Trzynieć. Gospodarze przystępowali do wtorkowego spotkania z minimalną stratą z pierwszego pojedynku, przegranego w Szwajcarii 1:2. Ten fakt za dużym stopniu zaważył na losach spotkania, ostrawianie nie panikowali bowiem nawet po szybkim straconym голу z 4. minuty, grając swój sprawdzony hokej w Lidze Mistrzów. Kibice w Ostravar Arenie doczekali

się wyrównania na wstępie drugiej odsłony. Golkipera przyjezdnych zaskoczył w 25. minucie szarżą zza bramki Patrik Zdráhal.

W myśl hasła, iż „najlepszą obroną jest atak”, gospodarze poszli za ciosem, zdobywając w 29. minucie drugiego gola – krążek po uderzeniu z niebieskiej linii wpakował za plecy Meyera przyzający pod bramką Lakers Tomáš Vondráček. Ten sam zawodnik w 36. minucie poprawił

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PŘEKRAČÁME GRANICE
2014–2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

PROJEKT »SZLAKIEM CIESZYŃSKIEGO TRAMWAJU – ROZWÓJ TRANSGRANICZNEJ TURYSTYKI«

ZAPRASZAMY DO WSPÓLNEJ PODRÓŻY

Co przychodzi do głowy jako pierwsze, gdy myśli się o Cieszynie i Czeskim Cieszynie? Polska, Czechy, przejście graniczne. Transgraniczność! Ponad sto lat temu, przed podziałem miasta granicą państwową, oba brzegi rzeki Olzy łączył tramwaj, który kursował od dworca kolejowego (obecnie po stronie czechskiej) do koszar austriackich (teraz po stronie polskiej). Dziś, dzięki kolejnemu projektowi realizowanemu ze środków Unii Europejskiej wspólnie przez Cieszyn i Czeski Cieszyn w ramach programu Interreg V-A Republika Czeska - Polska, tramwaj znowu łączy obie części miasta w jedną całość – tym razem spajając je nowoczesną, zarazem uniwersalną ofertą turystyczną.

Projekt „Szlakiem Cieszyńskiego Tramwaju – rozwój transgranicznej turystyki” nie jest pierwszym działaniem realizowanym wspólnie przez Cieszyn i Czeski Cieszyn, a wręcz przeciwnie – jest kolejnym krokiem we współpracy polsko-czeskiej i doskonale wpisuje się w koncepcję „Ogrodu dwóch brzegów”, dopełniając prace realizowane przez oba miasta w poprzednich latach – takie jak m.in. „Open Air Museum Cieszyn. Český Těšín”, „SPORT-PARK – PARK SPORTOWY”, „REVITALPARK 2010”. W przypadku projektu „Szlakiem Cieszyńskiego Tramwaju – rozwój transgranicznej turystyki”, Miasto Cieszyn jest partnerem wiodącym, Czeski Cieszyn pełni zaś rolę partnera projektu.

Czy można powiedzieć, że tramwaj odżył w przestrzeni obu miast na nowo? Bez wątplenia tak. Stworzono transgraniczny produkt turystyczny inspirowany historią Ringhofferów, który w latach 1911-1921 kursował ulicami jednego niegdyś miasta. By jednak tak się stało, trzeba było przeprowadzić szereg różnych działań, zarówno inwestycyjnych, jak i koncepcyjnych czy promocyjnych.

Szlak cieszyńskiego tramwaju został zaprojektowany tak, by miał charakter liniowy. Oznacza to, że turysta będzie mógł się na niego nałknąć w wielu miejscach – na przykład widząc tablicę na początku lub na końcu szlaku, natrafiając na jeden z przystanków, szynę w chodniku, czy też odwiedzając nowy budynek Transgranicznego Centrum Informacji Turystycznej o wyjątkowej architekturze. By jednak było to możliwe, konieczne było odpowiednie dostosowanie przestrzeni publicznej na trasie cieszyńskiego tramwaju do obowiązujących dzisiaj standardów, ale zachowując jej unikatowy, historyczny charakter. W związku z tym:

- gruntownie zmodernizowano Rynek, ulicę Głęboką i Zamkową w Cieszynie, a także ulicę

Dworcową (Nádražní) w Czeskim Cieszynie (w szczególności dostosowując te przestrzenie pod względem dostępności);

- oznaczając szlak symboliczną szyną ułożoną na trasie cieszyńskiego tramwaju, od jego pierwszego przystanku na ulicy Bielskiej do Mostu Przyjaźni w Cieszynie, a także na ulicy Dworcowej (Nádražní) w Czeskim Cieszynie, zaś na ulicy Główniej (Hlavní třída) mosiężnymi płytkami;
- w miejscu dawnych przystanków tramwaju w nawierzchnię chodników wstawiono tablice informacyjne z mapą trasy, jej opisem oraz kodami QR (o czym więcej w dalszej części tekstu), a także tablice informacyjne na początku i na końcu szlaku; materiały te stworzone zostały w języku polskim, czeskim i angielskim (z zachowaniem oryginalnych, niemieckich nazw przystanków z początku XX w.);
- powstała lądowiska multimedialna nawiązująca swym kształtem do ławki tramwajowej, gdzie brzmieć będzie tramwajowy dzwonek, a także mobilna tablica do robienia pamiętkowych zdjęć;
- wybudowano polsko-czeskie, a więc Transgraniczne Centrum Informacji Turystycznej przy Moście Przyjaźni, w miejsce budowli, która jeszcze do niedawna stanowiła dosłowny symbol podziału miasta – dawnej strażnicy granicznej.

Choć wszystkie działania inwestycyjne miały swój niebagatelny wpływ na stworzenie produktu turystycznego, to bez wątplenia właśnie Transgraniczne Centrum Informacji Turystycznej najlepiej oddaje ducha wspólnego, polsko-czeskiego projektu. Miejsce, które jeszcze dwie dekady temu stanowiło barierę pomiędzy dwoma częściami jednego miasta, dziś zostało zamienione w przestrzeń prawdziwie wspólną, transgraniczną, integrującą. W nowym centrum informacji turystycznej odwiedzających będą obsługiwać osoby mówiące zarówno po polsku, jak i po czesku; turyści będą mogli obejrzeć film oraz wystawę o historii miasta i linii tramwajowej. Na odwiedzających czekać będą także materiały przygotowane w języku polskim, czeskim i angielskim, m.in. przewodniki, ulotki, widokówki. W projektowaniu produktu turystycznego uwzględniono również atrakcje dla najmłodszych turystów – do dyspozycji dzieci będą m.in. papierowy model tramwaju oraz gry edukacyjne, zarówno multimedialne, jak i tradycyjne, analogowe.

Transgraniczne Centrum Informacji Turystycznej całkowicie zmienia przestrzeń w okolicach Mostu Przyjaźni. Budynek, o jedną kondygnację

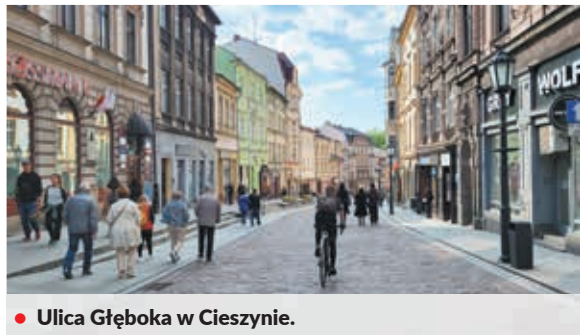
● Prace nad repliką tramwaju.

● Ulica Dworcowa w Czeskim Cieszynie.

● Budowa Transgranicznego Centrum Informacji Turystycznej.

● Ulica Głęboka w Cieszynie.

niższy od dawnej strażnicy granicznej, został wykończony zielonym dachem, na który można wejść i obserwować drugi brzeg Olzy, a także samą rzekę, niegdyś dzielącą, a dziś łączącą dwie części miasta. Również w tym przypadku nie zapomniano o kwestii dostępności – wejście na dach, a także do samego budynku, jest umożliwione różnym grupom osób – nie zależnie od ich wieku, stanu zdrowia czy ograniczeń ruchowych.

Przy budynku Transgranicznego Centrum Informacji Turystycznej posadowiono replikę tramwaju z początku XX w. – czerwonego Ringhoffer – którą niemal w całości wykonano prawdziwie rzemieślniczymi metodami z materiałów, jakie były dostępne sto lat temu. Replika została odwzorowana na podstawie dokumentów archiwalnych, z wielką dbałością o historyczną dokładność. Będzie to prawdziwa perełka dla wszystkich turystów odwiedzających Cieszyn i Czeski Cieszyn – w końcu jak często ma się okazję usiąść w wagonie tramwajowym, który jest wierną kopią pojazdu sprzed ponad stu lat? Dosłownie dotknąć historii, spojrzeć przez okno zabytkowego wagonu na współczesny świat? Jedynym nowoczesnym elementem w zabytkowym wnętrzu tramwaju będzie prezentacja multimedialna, jaką będzie można obejrzeć, rozsiadając się wygodnie na jednej z ławek.

Film, przedstawiający historię linii tramwajowej, będzie jednym z wielu elementów korzystających z najnowszych technologii, jakie weszły w skład produktu turystycznego „Szlaku cieszyńskiego tramwaju”. Na szczególną uwagę zasługuje mapping – multimedialna projekcja, performance nawiązujący do historii miasta. Turyści, planując pobyt w naszym mieście po obu stronach Olzy, wieczorową porą będą mogli zobaczyć, jak elewacje cieszyńskiego

ratusza oraz budynku Euroregionu w Czeskim Cieszynie zamieniają się w niezwykle ekrany prezentujące dzieje cieszyńskiego tramwaju.

Warto dodać, że Szlak cieszyńskiego tramwaju będzie angażował na różne sposoby, w zależności od preferencji turysty. Przystanki, mijane na trasie spaceru centrum miasta, niosą informacje, z którymi można zapoznać się zarówno poprzez skrozystanie jedynie z zamieszczonych mapy, jak i za pomocą przewodnika i ulotki. Dla potrzeb szlaku powstała także podstrona internetowa oraz aplikacja na smartfony, której funkcjonowanie oparte jest na rzeczywistości rozszerzonej – po zeskanowaniu kodów QR umieszczonych na symbolicznych przystankach turysta będzie mógł przenieść się do treści multimedialnych i rozszerzyć swoją wiedzę na temat historii miasta. Jeśli dodać do tego nową, estetyczny system identyfikacji wizualnej, który prowadzi odwiedzającego ulicami Cieszyna i Czeskiego Cieszyna, można z całą pewnością założyć, że czas spędzony na Szlaku cieszyńskiego tramwaju będzie prawdziwie angażujący i inspirujący.

Produkt turystyczny nie może jednak funkcjonować w próżni. Dlatego jednym z skutków wdrożenia projektu jest także wzajemna lokalna promocja publicznego-biznesowa. Szlak cieszyńskiego tramwaju na równych prawach angażuje i będzie angażować różne podmioty turystyczne – hotele, obiekty noclegowe, biura podróży, przewodników turystycznych, punkty gastronomiczne – wpływając pozytywnie na rozwój małych przedsiębiorstw, a co za tym idzie – wspólny rozwój Cieszyna i Czeskiego Cieszyna. Jednym z przykładów takiego działania jest opracowanie Kulinarnego szlaku cieszyńskiego tramwaju – kilkunk-stopunkowej mapy zawierającej listę

kawiarni i restauracji, które oferują produkty nawiązujące do historii Cieszyna i Czeskiego Cieszyna oraz linii tramwajowej, jaka funkcjonowała na ich ulicach. Gastronomicy, którzy wzięli udział w przedsięwzięciu, zostali wyróżnieni certyfikatami świadczącymi o przynależności do kulinarnego szlaku.

Wspólny, nowy polsko-czeski produkt turystyczny podkreśla to, co w Cieszynie i Czeskim Cieszynie jest absolutnie wyjątkowe – transgraniczny charakter miasta, jego położenie w dwóch krajach. Szlak cieszyńskiego tramwaju wpłynie pozytywnie na długość sezonu turystycznego i przeciętnego czasu, jaki odwiedzający spędzają w Cieszynie i Czeskim Cieszynie. Różnorodność produktu, jego uniwersalność i skierowanie go do różnych odbiorców (turystów indywidualnych i grupowych, dzieci i osób dorosłych, pasjonatów historii i miłośników nowych technologii) ma na celu zwiększenie popytu na usługi turystyczne, a co za tym idzie – rozwój obu części miasta.

Warto tu wspomnieć, że realizacja projektu wytycza dalsze kierunki przyszłych działań związanych z obszarem turystyki. Za przykład mogą posłużyć badania archeologiczne, jakie były prowadzone na cieszyńskim rynku w czasie jego modernizacji. Ich rezultaty nie tylko poszerzają wiedzę na temat historii miasta, ale także rysują perspektywy na kolejne działania zwiększające jego atrakcyjność turystyczną.

Tramwaj, jako symbol tego, co łączy, a nie dzieli – to idea, która towarzyszy realizacji tego projektu. Zachęcamy Was zatem do wspólnej podróży! Zapraszamy na spacer ulicami Cieszyna i Czeskiego Cieszyna szlakiem cieszyńskiego tramwaju, jak przed stu laty, naprawdę czując się jak w jednym mieście.

(Artykuł sponsorowany Gł-642)

POJAWIENIE SIĘ ELEKTROMOBILNOŚCI OTWIERA NOWE MOŻLIWOŚCI – MÓWIĄ PRZEDSTAWICIELE SALONU SAMOCHODOWEGO KARIREAL

Obchodzą 20-lecie i planują dalszy rozwój

Już od dwudziestu lat salon samochodowy KARIREAL jest niezawodnym partnerem dla klientów z Trzynieca i szerokiej okolicy. Samochody marki Škoda oferuje w pięciu oddziałach na terenie Republiki Czeskiej i Słowacji. Założyciele i właściciele spółki KARIREAL już na początku zakładali, że ich praca nie skończy się w momencie sprzedaży. – Nadal jesteśmy w kontakcie z klientem, pamiętamy o nim, zapraszamy na różne wydarzenia i w każdej chwili służymy mu pomocą – mówi Monika Husowa. Jej słowa potwierdzają Jiří Mikula i ekonomistka spółki Irena Adamíková

dziej tradycyjni, nadal są zwolennikami silników spalinowych, nie interesuje ich specjalnie infotainment i nie korzystają z nowych systemów. Młodzi śledzą nowości, interesują ich elektryki, a wyposażenie samochodu ma dla nich duże znaczenie. Nadal istnieje też zależność, że im droższe auto, tym bardziej wymagający klient.

J.M.: – Raczej zmieniają się oczekiwania klientów. Wcześniej klimatyzacja nie była w standardowym pakiecie. Dziś jest rzeczą oczywistą. Dawniej klienci cieszyli się z tego, że kupują nowy samochód. Dziś to za mało, dlatego staramy się im oferować jeszcze coś ekstra.

A konkretnie?

M.H.: – Škody są wszędzie takie same. Chcemy pokazać klientom, że warto je kupić właśnie u nas. Skupiamy się na obsłudze posprzedażowej. Nasze zadanie nie kończy się w chwili, kiedy klient opuszcza salon nowym autem. Pozostajemy z nim w kontakcie, pamiętamy o nim i kiedy zbliżają się różne rocznice, zapraszamy go na rozmaite wydarzenia i w każdej chwili jesteśmy tu dla niego.

Na jakie wydarzenia zapraszamy klientów?

M.H.: – Ostatnio była to szkoła poślizgowa, w ramach której mogli przetestować na torze własny samochód i się przekonać, na co mogą sobie pozwolić i jak ich pojazd zachowuje się w danej sytuacji. Uważam, że trzeba to wiedzieć.

Skąd najczęściej pochodzą wasi klienci?

J.M.: – Z uwagi na to, że Škoda ma rozbudowaną sieć partnerów, największą część klientów pochodzi z okolicy. Choć nie jest wyjątkiem, że ludzie z Pragi przyjeżdżają do nas po samochód. Często naszymi klientami są też osoby, które wcześniej mieszkały w Trzyncu, a potem przeprowadziły się gdzieś dalej. Nie są jednak zadowolone z usług tamtejszych dealerów lub serwisów i dlatego wracają do nas. Zakup lub serwisowanie samochodu łączą wówczas z odwiedzinami krewnych i znajomych.

I.A.: – Zdarza się, że kupują u nas samochody klienci z zagranicy, np. z Niemiec, Polski czy Słowacji. Zwykle chodzi o modele, które w ich kraju są trudno dostępne. Dlatego szukają ich u nas. Nie jest to jednak częste.

ze Słowacji, Polski czy Niemiec. Zwykle chodzi o modele, które w ich kraju są trudno dostępne. Dlatego szukają ich u nas. Nie jest to jednak częste.

Z ilu pracownikami zaczynaliście? Ile osób Karireal zatrudnia obecnie?

J.M.: – Zaczynaliśmy w małym warsztacie. Nie pamiętam dokładnie liczby pracowników, wiem tylko, że było nas niewielu i pracowaliśmy od świtu do zmroku.

I.A.: – Na początku w KARIREAL-u pracowało ok. 20 osób. Dziś mamy trzy oddziały w Republice Czeskiej i dwa na Słowacji. Tylko w Czechach zatrudniamy 84 osoby.

Ilu ich pozostało z pierwotnej osady?

I.A.: – Pięcioro, a troje z nich udziela własnie wywiadu (śmiech). Od początku pracuje z nami jeszcze kierownik sprzedaży nowych pojazdów i mechanik.

Wiedzieliście już na starcie, że chcecie koncentrować uwagę głównie na marce Škoda?

J.M.: – Od początku chcieliśmy sprzedawać samochody, które są ludziom bliskie, a Škoda najlepiej spełnia ten warunek. Nadal cieszy się wśród nich największą popularnością, jest najłatwiej dostępna i posiada najbardziej rozbudowaną sieć serwisową.

M.H.: – Škoda to marka krajowa, niemal rodzinna. Ludzie kupują ją, bo mieli ją też ich rodzice i dziadkowie. Ma absolutnie wyjątkowy udział w rynku krajowym – co trzeci

samochód sprzedany w 2022 roku to Škoda. Czesi kochają ją.

Jak zmieniała się wasza działalność z upływem lat?

M.H.: – Punktem zwrotnym było dla nas otwarcie oddziału na Słowacji. A także rebranding. Wtedy stało się jasne, że nasz salon nie spełnia już architektonicznych wymagań Škody. Przystąpiliśmy więc do kapitalnego remontu.

Jakie było największe wyzwanie, z którym musieliście się zmierzyć?

I.A.: – Ciężko było w czasie covidu. Jednak zmobilizowaliśmy się, byliśmy zważeni i daliśmy radę, mimo że salon trzeba było z dnia na dzień zupełnie zamknąć.

Jak z zamkniętym salonem mogliście funkcjonować?

M.H.: – Musieliśmy sprostać ówczesnym wymogom prawnym. Wierzyliśmy jednak, że nie potrwa to długo i utrzymywaliśmy kontakt z klientami telefonicznie, e-mailowo i za pośrednictwem mediów społecznościowych.

J.M.: – Ciekawe były na przykład jazdy próbne. Ponieważ nie mogliśmy jechać z klientem, pożyczaliśmy mu samochód i wierzyliśmy, że odda go w porządku.

Jakich zmian technologicznych i innowacji motoryzacyjnych doświadczyliście w ciągu tych 20 lat?

J.M.: – Największe zmiany przyniosła z sobą elektromobilność. Mechanik musi być więc równocześnie elektrykiem, a prowadzenie samo-

chodu wymaga od kierowcy nowego podejścia. Myślę, że nasze pokolenie, które przyzwyczało się do tankowania w dowolnym czasie i miejscu, będzie miało z tym poważny problem. Podróż elektromobilerem trzeba zaplanować zupełnie inaczej. Odpadają też sytuacje, kiedy mniejsze naprawy kierowca potrafił zrobić sam. Obecnie nie zmieni nawet klocków hamulcowych.

M.H.: – Dużą zmianą jest także infotainment. Dziś liczba elementów sterowanych ręcznie jest ograniczona. Nawigację, klimatyzację czy pisanie wiadomości można obsługiwać głosowo.

Ciekawe są też usługi on-line CONNECT, usługi informacyjne, zdalne zarządzanie niektórymi funkcjami pojazdu czy zdalna komunikacja z serwisem. Dużą popularnością cieszy się dostęp zdalny, który pozwala na połączenie samochodu z komórką.

Jakie są wasze plany na przyszłość?

J.M.: – Przed pandemią koronawirusa myśleliśmy o poszerzeniu oferty o kolejną markę. Niestety, wszystko się skomplikowało, a w dodatku elektromobilność wdarła się w nasze pierwotne plany w znacznie większym stopniu, niż przewidywaliśmy. Jeśli sytuacja w świecie na to pozwoli, chcemy dalej rozwijać naszą działalność w dziedzinie automotive.

Czego mogą spodziewać się wasi klienci w przyszłości?

J.M.: – Z niecierpliwością czekamy na nowe generacje modeli superb i kodiaq. To prawdopodobnie ostatnie nowe modele ze silnikami spalinowymi. Większość marek produkujących tylko nowe pojazdy wyłącznie z napędem alternatywnym. Škoda spróbowała jeszcze klasyki, ale chyba już po raz ostatni. Wierzymy, że samochody te będą dostępne i ludzie będą mogli je u nas zamawiać z rozsądnym terminem dostawy.

M.H.: – Oprócz wspomnianych nowych modeli Škoda kodiaq i superb oferujemy również zmodernizowane modele Škoda scala i kamiq – first edition z nadzwyczajnym wyposażeniem i liftingiem.

(Artykuł sponsorowany Gł-642)

Znajdź nas na YouTube

YouTube

WAŻNE INFORMACJE

- 1 Nowym dostawcą dla prenumeratorów „Głosu” jest od 1 listopada 2023 roku PNS, a.s.
- 2 Bezpłatna linia telefoniczna: 800 400 412 (czynna w dni robocze 7.30-17.00)
- 3 Zamówienia pisemne: První novinová společnost, a.s. Zákaznické centrum, Evropská 888, 664 42 Modřice, e-mail: zakaznickacentrum@pns.cz
- 4 Wszelkie zamówienia, zmiany i reklamacje prosimy kierować pod nr. tel. 800 400 412.

A JE SUCHO!
osuszanie mokrych ścian

www.ajesucho.cz tel: +420 608 772 213

Znajdź nas na X-ie

Kabaretowe Naj. Legenda kabaretu – Jerzy Wasowski

Niedziela 17 grudnia, godz. 23.00

PIĄTEK 15 GRUDNIA

6.00 Polonia 24 **6.30** Zakochaj się w Polsce. Ustroń **7.00** Wojciech Cejrowski - boso przez świat **7.30** Pytanie na śniadanie **10.35** Panorama kraj **10.45** Pytanie na śniadanie **11.10** Stacja innowacja **11.30** Lepsza polowa (s.) **12.00** Wiadomości **12.15** M jak miłość (s.) **14.00** Norweska Misja **15.00** Wiadomości **15.20** Bajki naszych rodziców. Zima w Wilkino-wej Zatoce **15.50** Szansa na sukces. Opole 2024 **16.45** Top 3 Marka Sie-rpocze **17.00** Teleexpress **17.20** Zakochaj się w Polsce. Łądek Zdrój i Czarna Góra **17.55** Amerykański kwadrans **18.10** Niezwykłe histo-rie Bialo-Czerwonych. Władysław Komar **18.30** Informacje kulturalne **18.45** Paryż. Śladami Chopina **19.05** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **19.30** Wiadomości **20.15** Na dobre i na złe (s.) **21.10** Na sygnale (s.) **21.35** Sukces jest kobietą. Agata Kurzyk **22.05** Polonia 24 **22.35** Top 7 zgłoś się. Skok śmierci (s.) **23.45** Top 3 Marka Sierockiego.

SOBOTA 16 GRUDNIA

6.00 Polonia 24 **6.30** Welon, fura i brawura **6.55** Balans bieli **7.30** Pytanie na śniadanie **11.50** Zaginione - odnalezione. Jacek Malczewski „Przy fortepianie” **12.05** Wędrowiec polski. Wielkopolska. Kobiety **12.35** Sądy, przesady **14.10** Polskie bie-siady. Best of **15.10** Dziewczyny do wzięcia **16.00** Kulturalni PL **17.00** Teleexpress **17.20** M jak miłość (s.) **18.10** Polonia 24 - weekend **18.35** In-formacje kulturalne **19.00** Tacy by-liśmy. Jak się bawiliśmy **19.30** Wia-domości, pogoda, sport **20.20** Bodo (s.) **21.25** Uwaga - premiera! Żeby nie było śladów.

NIEDZIELA 17 GRUDNIA

6.00 Zrzuńnowani, odbudowani **6.35** Janosik (s.) **7.30** Pytanie na śnia-danie **11.40** Wspólny dom (s.) **11.55** Między ziemią a niebem **12.00** Anioł Pański **12.15** Między ziemią a niebem **12.50** Słowo na niedzielę. Radować się albo nie - oto jest pyta-nie **13.00** Transmisja mszy świętej z kościoła pw. Św. Jana Chrzciciela i św. Rocha w Brochowie **14.15** Jano-sik (s.) **15.20** Okrasa łamie przepisy. Kuchnia polska **15.55** Wojciech Cej-rowski - boso przez świat. Wanilia **16.30** Polacy to wiedzą! (teleturniej) **17.00** Teleexpress **17.20** M jak miłość (s.) **18.10** Polonia 24 - weekend **18.35** Informacje kulturalne **19.00** Dooko-ła świata **19.30** Wiadomości, pogoda, sport **20.20** Ojciec Mateusz 29 (s.) **21.15** Rozmowy kontrolowane **23.00** Kabaretowe Naj. Legenda kabaretu - Jerzy Wasowski **23.25** Słownik pol-sko@polski.

PONIEDZIAŁEK 18 GRUDNIA

6.00 Polacy to wiedzą! (teleturniej) **6.30** Jeden z dwóch - sakrament Wieczery Pańskiej **6.50** Kalen-darium powstania styczniowego 1863 **7.00** Dookoła świata **7.30** Py-tanie na śniadanie **10.35** Panorama **10.45** Pytanie na śniadanie **11.10** W obiektywie Polonii. Wschód **11.30** Barwy szczęścia (s.) **12.00** Wiado-mości **12.15** Ojciec Mateusz 29 (s.) **13.05** Bodo (s.) **14.05** Kulturalni PL **15.00** Wiadomości **15.20** Al-chemik. Abstrakcja **15.35** Laboratorium al-chemika. Ciśnienie atmosferyczne **15.40** Ale talent. Simple - dimple **15.45** Halo, halo!. Przedświąteczne

porządki **16.00** Korona królów. Jagiellonowie (s.) **16.30** Barwy szczę-ścia (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Słownik polsko@polski **17.55** Kam-perem po południu (mag.) **18.15** Po-lacy światu. Urszula Nałęcz **18.30** In-formacje kulturalne **18.45** Zaginione - odnalezione. Jacek Malczewski **19.05** Gra słów. Krzyżówka (teletur-niej) **19.30** Wiadomości **20.20** Bli-sko, coraz bliżej. Trwanie i przemoc. Rok 1884 (s.) **22.05** Polonia 24 **22.35** Szansa na sukces. Opole 2024.

WTOREK 19 GRUDNIA

6.00 Polonia 24 **6.30** Pożyteczni. pl **7.00** Kulinarne wędrówki z Jolą Kle-ser (mag.) **7.30** Pytanie na śnia-danie **10.35** Panorama **10.45** Pyta-nie na śniadanie **11.10** Kamperem po południu (mag.) **11.30** Barwy szczęścia (s.) **12.00** Wiadomości **12.15** Blisko, coraz bliżej. Trwanie i przemoc. Rok 1884 **13.35** Paleta dziejów. Melancholia **13.50** Notacje. Zbigniew Balcewicz. Najważniejsza jest prawda **14.05** Prywatne życie zwierząt 9 (s.) **14.40** Paryż. Śla-dami Chopina **15.00** Wiadomości **15.15** Zwierzaki Czytaki **15.35** Szko-ła z Kleksem Bystrzakiem **16.00** Korona królów. Jagiellonowie (s.) **16.30** Barwy szczęścia (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Studio Wschód **17.55** Nad Niemnem (mag.) **18.10** Studio Lwów **18.30** Informacje kul-turalne **18.45** Czym żyje świat **19.05** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **19.30** Wiadomości, pogoda, sport **20.20** Ojciec Mateusz 21 (s.) **22.05** Polonia 24 **22.35** Historia jednej zbrodni (film polski).

ŚRODA 20 GRUDNIA

6.00 Polonia 24 **6.30** Polskie Parki Narodowe. Białowiecki Park Naro-dowy **7.00** Kuchnia dwudziestolecia. Menu balowe **7.30** Pytanie na śnia-danie **10.35** Panorama **10.40** Pyta-nie na śniadanie **11.10** Studio Lwów **11.30** Barwy szczęścia (s.) **12.00** Wiadomości **12.15** Ojciec Mateusz 21 (s.) **14.00** Maria - kobieta ośmiu błogosławieństw **15.00** Wiadomości **15.20** Animowani. Agi Bagi **15.40** Go-tu-jemy. Kanapka Croque ma-dame z jajkiem sadzonym **16.00** Korona królów. Jagiellonowie (s.) **16.30** Barwy szczęścia (s.) **17.00** Tele-express **17.20** Powiązane ścieżki. i Historie polsko-białoruskiej solidar-ności **17.55** Kierunek Zachód **18.10** Magazyn z Wysp **18.30** Informacje kulturalne **18.45** Czym żyje świat **19.05** Gra słów. Krzyżówka (teletur-niej) **19.30** Wiadomości, pogoda, sport **20.20** Blondynka 8 (s.) **22.05** Polonia 24 **22.35** Ocaleni **23.30** Le-śniczówka (s.).

CZWARTEK 21 GRUDNIA

6.00 Polonia 24 **6.30** Słownik pol-sko@polski **7.00** Prywatne życie zwierząt **7.30** Pytanie na śniadanie **7.55** Pytanie na śniadanie **10.35** Pa-norama **10.40** Pytanie na śniadanie **11.10** Nad Niemnem (mag.) **11.30** Barwy szczęścia (s.) **12.00** Wiado-mości **12.15** Blondynka 8 (s.) **14.05** Giganci historii. Wielkie odkrycia geograficzne w XV i XVI wieku (te-leturniej) **15.00** Wiadomości **15.20** Bajki naszych rodziców. Miś Uszta-tek **15.40** Bajki naszych rodziców. Mały pingwin Pik-Pok **16.00** Korona królów. Jagiellonowie (s.) **16.30** Bar-wy szczęścia (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Stacja innowacja **17.45** Pola-cy światu. Urszula Nałęcz **17.55** W obiektywie Polonii. Wschód **18.10** Wilnoteka **18.30** Informacje kul-turalne **18.45** Czym żyje świat **19.05** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **19.30** Wiadomości, pogoda, sport **20.20** Archiwista (s.) **22.05** Polonia 24 **22.35** Sądy, przesady (s.).

Konkurs grantowy rozstrzygnięty

Znany wyniki konkursu grantowego dla polskich szkół działających za granicą, który został zorganizowany w ramach 4. edycji kampanii #KToTyJesteś prowadzonej przez Fundację „Pomoc Polakom na Wschodzie”. Nagrodzone zostały cztery projekty. Granty w wysokości 5000 złotych otrzymują szkoły z Ukrainy, Litwy, Wielkiej Brytanii i Mołdawii.

Druga edycja konkursu skierowana była do polskich szkół i placówek z polskim językiem nauczania działających za granicą. Uczestnicy mieli za zadanie opracowanie planu działań, mających na celu promo-wanie języka polskiego oraz posze-rzanie wiedzy na temat historii czy kultury Polski.

Nagrodę zdobył projekt „Moja, Twoja, nasza Bajka” Narodowo-Kul-turalnego Stowarzyszenia Polaków „Polska Nuta” z Ukrainy obejmującej czytanie małą formą teatralną z wy-korzystaniem muzyki, art terapii i pracy nad dykcją. Wszystko na pod-stawie autorskiej książki „Przygody Detektywa Kotka Marcela”, która powstała w dwóch językach – po polsku i po ukraińsku. W ramach nagrodzonego projektu dzieci i mło-dzież zapoznają się z treścią książki w obydwu wersjach językowych.

Jury przyznało również nagrodę Gimnazjum im. Stefana Batorego w Ławaryszkach na Litwie za projekt „Kalendarz kulinarny z przepisami na polskie oraz litewskie dania bożonarodzeniowe”. Kalendarz po-stawiane w ramach konkursu ogło-szonego przez szkołę. Zadaniem uczestników będzie zgromadzenie przepisów tradycyjnych potraw świątecznych oraz opisanie ich i przedstawienie w formie plastycz-nej. Na tym jednak nie koniec wyz-wań. Następnie uczestnicy przy-stąpią do najsmakowszej części

Fot. ARC

konkursu – na żywo, niczym w kuchni MasterChefa, zajmą się przy-gotowaniem dań, które oceniać juro-ry. Kolejnym laureatem konkursu została Polska Sobotnia Szkoła przy St. Mary's College w Hull w Wielkiej Brytanii, która zorganizuje spotka-nie świąteczne dla Polonii i Polaków mieszkających w okolicach, w tym uczniów i ich rodziców. W ramach spotkania przeprowadzone zostaną warsztaty plastyczne, gdzie przygo-towywane będą dekoracje i ozdoby świąteczne, mające posłużyć jako elementy scenografii jasełek. Jesz-cze tego samego dnia uczniowie szkoły zamienią się w aktorów i za-proszą wszystkich zebranych gości do sali teatralnej, gdzie przedstawia swoją interpretację historii bożo-narodzeniowej w języku polskim. Całość zwieńczona zostanie wigilijnym poczęstunkiem i wspólnym śpiewaniem kolęd.

Grant otrzymała też Szkoła Po-południowa przy Związku Polaków

w Sorokach w Mołdawii za projekt „Na urodziny Pana Adama Mic-kiewicza do Kiszyniowa”. W na-wiązaniu do 2022 roku, czyli Roku Polskiego Romantyzmu, a także Narodowego Czytania „Ballad i romansów” szkoła organizuje dla swoich uczniów szereg aktywności związanych z polskim wieszczem narodowym. Nauczyciele zapla-nowali lekcje na temat twórczości Adama Mickiewicza oraz omówie-nie treści wierszy poetów, nawiązu-jących do jego postaci. Druga część projektu to wycieczka do Małej Polski w Kiszyniowie, w tym m.in. wizyta w Bibliotece im. Adama Mic-kiewicza, zapoznanie ze zbiorami, czytanie wybranych polskich tek-stów i ich tłumaczeń na język ru-muński. Na koniec planowane jest plastyczno-literackie podsumowa-nie projektu z nagrodami dla najak-tywniejszych uczestników.

Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”

Pomoc w obliczu wojny

Od 2022 roku Stowarzysze-nie „Wspólnota Polska” za pośrednictwem insty-tucji polonijnych, w tym domów polskich, realizuje projekt „Pomoc Rodakom w obliczu wojny na Ukrainie”. W tym roku jednym z punktów pomocowych tego pro-jektu został również Dom Polski w Żytomierzu.

„Na liście beneficjentów znajduje się 15 organizacji polskich z 3 obwo-dów – Żytomierskiego, Kijowskiego i Czernichowskiego. Już dostarczy-liśmy około 200 paczek (produkty żywnościowe i zasoby higieniczne) do organizacji polskich w Niżynie, Nowym Zawodzie, Irszańsku, Horo-szewi oraz Bykówce. Do końca roku punkt pomocniczy Domu Polskiego odwiedzi z paczkami jeszcze ponad 300 rodzin polskich w obwodzie Ży-tomierskim i Kijowskim” – czytamy w notatce prasowej.

• Na liście beneficjentów znajduje się 15 organizacji polskich. Fot. ARC

Projekt finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach zadania publicznego do-tyczącego pomocy Polonii i Pola-kom za Granicą 2023. Działalność

Domu Polskiego wspierana jest przez Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”.

Polonijna Agencja Informacyjna

INFORMATOR

Spotkanie Klubu Nauczycieli Emerytów

Ponad czterdzieści osób z Klubu Nauczycieli Emerytów działającego w ramach Towarzystwa Nauczycieli Polskich w Republice Czeskiej wzięło udział w przedświątecznym spotkaniu, jakie w czwartek miało miejsce w Ośrodku Kultury „Strzel-nica” w Czeskim Cieszynie.

Przedświąteczne spotkanie nauczycieli z KNE (w tym wypadku nauczycielek, bo żaden pan nie po-jawił się w „Strzelnicy”) jest zawsze okazją do spędzenia czasu w milej i życzliwej atmosferze przy dobrym poczęstunku. Nie inaczej było i tym razem. Wydarzenie uświetnił występ Kameralnego Zespołu Śpie-waczego TA Grupa z Czeskiego Cie-szyna. Artyści, którzy w tym roku świętowali 15-lecie, zaprezentowali utwory m.in. ze swojego jubileuszu (np. „15 lat minęło” do melodii z czołówki polskiego serialu „Czter-dziestolatek”).

– To był bardzo udany rok – oce-niła w rozmowie z „Głosem” Marta Roszka, prezes Klubu Nauczycieli Emerytów RC. – Od samego począt-ku była dobra współpraca przede wszystkim z konsulem general-nym RP w Ostrawie, który dofinan-sowywał nasze imprezy – przyznała.

• Przedświąteczne spotkanie KNE jest zawsze okazją do spędzenia czasu w milej atmosferze. Fot. ŁUKASZ KLIMANIEC

Przypomniała wiosenne spotka-nie KNE, jakie odbywało się pod patronatem konsulatu, a na którym zostali uhonorowani jubilaci, a tak-że wyjazd do Żywca dofinansowany przez ten urząd.

– Bierzemy udział w imprezach organizowanych przez TNP i, jak na nasz wiek, działamy. Trochę tej energii i werwy jeszcze w sobie mamy – uśmiechała się Marta Rosz-

ka. – Nasza baza zaczyna się trochę odmładzać. Zaczynają dołączać młodszy emeryci, co nas bardzo cie-szy, bo jednak jesteśmy już trochę wiekowymi – dodała.

W przedświątecznym spotkaniu KNE wzięła udział Helena Lego-wicz, prezes PZKO, która złożyła nauczycielkom świąteczne życze-nia.

(klm)

wą do Wędryni i Trzyńca-Centrum (dworzec kolejowy). Spotykamy się przy drzwiówce w Nydku. Dojazd pociągami z Cz. Cieszyna o 9.18 do Bystrzycy (o 9.35), a następnie au-tobusem do Nydku (Nydeczanka) o 9.50. Długość trasy około 13 km, suma podejść do 400 m. Prowadzi Janek Walek, tel. 721 413 926.

OFERTA PRACY

PRZEDSZKOLE w Karwinie poszuku-je osoby na stanowisko asystenta w wymiarze pracy pół etatu. Wymaga-nia: kurs asystenta lub wykształcenie pedagogiczne. Dokumenty aplika-cyjne prosimy przestać na e-mail: przedszkole@pzskarvina.cz. Blisze informacje pod nr. tel. 596 311 292. GE-645

CO W TERENIE

CZ. CIESZYN – MK PZKO w Cz. Cie-szynie-Centrum zaprasza na wspólne kołędowanie na czeskokocieszyńskim rynku w piątek 15 grudnia o godz. 17.40. Wystąpią zespół „Skowronki” z PSP w Cz. Cieszynie i TA Grupa.

KARWINA – Oddział Literatury Polskiej Biblioteki Regionalnej za-prasza na adwentową chwilę wyci-szenia przy koncercie kolęd w wy-konaniu studentów i wykładowców Uniwersytetu Śląskiego w Cieszynie, który odbędzie się w poniedziałek 18 grudnia o godz. 16.30 w kawiarni Andělská Literárka” w budynku bi-blioteki przy ulicy Centrum 2299 w Karwinie-Mizerowie. Bilety w cenie 50 korun można nabyć na stronie internetowej: www.rkka.cz. Kontakt: 596 312 477, 558 849 501, e-mail: pol-ske@rkka.cz.

KARWINA-NOWE MIASTO – MK PZKO zaprasza 17 grudnia o godz. 15.00 do Klubu Seniora „Archa” na tradycyjną wigilię. W programie wy-stąpią uczniowie szkoły muzycznej.

PTPTS „BŠ” – Zaprasza 16 grudnia na wycieczkę z Nydku przez Praszy-

ordynowanego „Niezapominajki”. Wydarzenie będzie miało miejsce w kościele ewangelickim.

TRZYNIEC – Parafia Luterskiego Kościoła Ewangelickiego A.W. za-prasza na tradycyjny Wieczór Kolęd w niedzielę 17 grudnia o godz. 16.00 do kościoła ewangelickiego. Wyko-nawcy: Lutheran Chorus Trzyniec i orkiestra kameralna – dyrygent Halina Veit Podola.

WYSTAWY

CZ. CIESZYN, KONGRES POLA-KÓW, ul. Grabińska 458/33: wy-stawa pt. „Z historii polskiej szkoły w Sibiry”. Czynną od wt-pt: w godz. 8.00-15.00.

GALERIA MIASTA TRZYŃCA, DK „Trisia”, rynek Wolności 526, Trzy-niec: do 5. 1. 2024 wystawa pt. „Za-pach nowego samochodu”. Czynną: po-pt: w godz. 8.00-16.00.

MUZEUM HUTY TRZYNIECKIEJ I MIASTA TRZYŃCA, Sala wystaw, Frydecká 387: do 31. 1. 2024 wysta-wa pt. „Gwiazdy srebrnego ekranu”. Czynną: wt-pt: w godz. 9.00-17.00, nie: w godz. 13.00-17.00.

▲ do 31. 1. 2024 wystawa pt. „Łalki, gdziekolwiek spojrzysz”. Czynną: wt-pt: w godz. 9.00-17.00, nie: w godz. 13.00-17.00.

MUZEUM TEŠINSKA, ul. Główna 115/5, Cz. Cieszyn: do 25. 2. 2024 wystawa pt. „Plebiscyt 1920”. Czynną: wt-pt: w godz. 8.00-16.00; so i nie: w godz. 9.00-17.00.

TEATR CIESZYŃSKI, Galeria Te-atralna, ul. Ostrawska 67, Cz. Cieszyn: do 17. 12. wystawa pt. „Wspomnienia”. Czynną: w trakcie przedstawień TC oraz po-pt: w godz. 9.00-15.00 po uprzednim zgłoszeniu się na portierni.

Zaproszenie na 57. Bal Śląski

Wpiątek 26 stycznia 2024 odbędzie się ko-lejny Reprezentacyj-ny Bal Śląski, będący sztandarową imprezą MK PZKO w Mistrzowicach. Jak co roku spotka-my się we wszystkich lokalach cze-skokocieszyńskiej „Strzelnicy”.

Na głównej sali do tańca przy-grywać będzie tradycyjnie znako-mita orkiestra „Rivieras” z Beczwy Górnej, dyskotekę w Jazz Klubie poprowadzi DJ Tomek, Salonik mu-zyczny będzie zaś należał do miło-śników folkloru, którym do śpiewu i tańca zagra kapela „Bezmiana”. Bal rozpocznie ZPIT „Suszanie” tańca-mi z naszego regionu i wspólnym

polonezem. Główną gwiazdą pro-gramu będzie tym razem Zespół Humoru Tanczonego Všetehni z Bratysławy.

Imprezę poprowadzi tradycyjnie Wojtek Kadłubiec. Na balu nie za-braknie wartościowej loterii, wspól-nego śpiewania i nauki naszych tańców ludowych. Do dyspozycji gości podczas całego balu będzie wysmienity bufet w formie rautu i kilka barów. Partnerem medialnym jest tradycyjnie „Głos”.

Miejscówki można kupować wy-szczególnie drogą elektroniczną, wcho-dząc na stronę internetową www. balslaski.cz.

(r)

76 lat Koła w Piosku

Wczoraj minęło do-kładnie 76 lat od pierwszego spotkania inauguracyjnego Miej-scowego Koła PZKO w Piosku, jakie odbyło się 14. 12. 1947 r. w pomiesz-czeniach polskiej szkoły. – Była to ważna chwila dla wszystkich Pola-ków mieszkających w Piosku, kiedy po czasach prześladowań i ucisku

hitleryzmu mogli się swobodnie spotkać – przyznają przedstawiciele koła, którzy na facebookowym pro-filu MK PZKO w Piosku zamieścili ar-chiwalne zdjęcia z działalności koła. Pierwszym prezesem został Paweł Suszka. Głównym przesłaniem MK PZKO w Piosku było krzewienie kul-tury i organizacja przeróżnych im-prez. I tak pozostało do dziś. **(klm)**

WSPOMNIENIA

Można odejść na zawsze, by stale być blisko.

Dnia 16 grudnia minie pięta bolesna rocznica śmierci

śp. HENRYKA DUDZIAKA

O chwilę wspomnień proszą żona i córki z rodzinami.

GE-613

Dnia 18 grudnia minie 30 lat, kiedy w tragicznym wy-padku zmarł nasz Drogą Mąż i Ojciec

śp. inż. GUSTAW MRÓZEK

z Czeskiego Cieszyna

Z szacunkiem i miłością wspominają żona, córki Ewka i Renia z rodziną.

GE-644

Ci, których kochamy, nie umierają nigdy, ponieważ zostają w naszych sercach...

I już drugi rok mija 16 grudnia, gdy wyszedł na Swój ostatni spacer nasz Kochany Mąż, Tatusi, Dziadek

śp. ANDRZEJ PRZYHODA

z Trzyńca,

ostatnio zamieszkały w Czeskim Cieszynie.

W pamięci i sercu jednak zostaje Jego miły uśmiech, serdeczne spojrzenie i spokój.

Z miłością wspominają żona oraz córki z rodzinami.

GE-647

Można odejść na zawsze, by stale być blisko...

ks. Jan Twardowski

Dnia 15 grudnia mija 3. rocznica, kiedy odszedł od nas na zawsze

śp. ANTONI WOREK

z Bystrzycy

O chwilę wspomnień i modlitwę proszą syn i córka z ro-dzinami.

GE-648

PROGRAM TV

PIĄTEK 15 GRUDNIA

TVP 1
6.05 Złoty chłopak (s.) **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.30** Agape blisko Ciebie **8.00** Wiadomości **8.40** Ranczo 7 (s.) **9.40** Komisarz Alex 11 (s.) **10.35** Ojciec Mateusz 20 (s.) **11.25** Kuchnia Jagiellonów. Kuchnia Anny Jagiellonki **12.00** Wiadomości **12.50** Natura w Jedyńce. Dziką Kanadą. Dzik! Zachód **14.00** Złoty chłopak (s.) **15.00** Wiadomości **15.20** Alarm! (mag.) **15.35** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **16.05** Dziedzictwo (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Jaka to melodia? (teleturniej) **17.55** Klan (s.) **18.25** Leśniczówka (s.) **19.00** Jeden z dziesięciu (teleturniej) **19.30** Wiadomości, pogoda, sport **20.15** Alarm! **20.35** Lokatorka 2 (s.)

21.30 Vabank (komedia Polska)

Juliusz Machulski debiutujący tym filmem jako reżyser (ur. 1955) był również autorem scenariusza, który powstał jeszcze w czasie jego studiów reżyserskich w łódzkiej szkole filmowej. Film cieszył się ogromną popularnością. Powszechnie przyrównywano go do obsypanego Oscarami amerykańskiego „Żadła” z Paulem Newmanem i Robertem Redfordem. Do sukcesu filmu przyczynił się niemało ojciec reżysera, Jan Machulski, który znakomicie wcielił się w postać kasiarza Kwinto, dużą rolę odegrała też wspaniała oprawa muzyczna Henryka Kuźniaka.

23.30 Bezlistny (film Kanada/USA/ Tajlandia).

TVP 2
6.25 Anna Dymna - spotkajmy się. Dominik Szurgot **6.55** Rodzinka.pl (s.) **7.30** Pytanie na śniadanie **10.35** Panorama **10.45** Pytanie na śniadanie **11.15** Nie taka prosta historia. Sherlock Holmes **11.50** Barwy szczęścia (s.) **12.30** Koło fortuny (teleturniej) **13.15** Akacja 38 (s.) **14.05** Va banque (teleturniej) **14.35** Na sygnale (s.) **15.05** Doktor z alpejskiej wioski - nowy rozdział (s.) **16.00** Koło fortuny (teleturniej) **16.35** Familiada (teleturniej) **17.15** Zakazany owoc (s.) **18.00** Panorama **18.20** Va banque (teleturniej) **18.45** Akacja 38 (s.) **19.35** Barwy szczęścia (s.) **20.50** Tak to leciało! (teleturniej) **21.50** Kino relaks. Kochajmy się do święta (komedia USA) **23.50** Jutro będziemy szczęśliwi (komediodramat, Francja/Wielka Brytania).

TVN
5.50 Ukryta prawda **6.50** Kuchenne rewolucje. Tarnów **7.45** Dzień Dobry TVN **11.30** Ukryta prawda **14.35** Szpital (s.) **15.40** Doradca smaku **15.45** Kuchenne rewolucje. Czeladź **16.50** Ukryta prawda **17.55** Zapisane w gwiazdach **19.00** Fakty, sport, pogoda **19.50** Uwaga! **20.00** Zabójcze maszyny (film SF, Nowa Zelandia/USA) **22.40** Matrix Reaktywacja (film SF, USA).
POLSAT
6.00 Nowy dzień **8.40** Malanowski i partnerzy (s.) **9.40** Sekrety rodziny (s.) **10.40** Dlaczego ja? **11.40** Gliniarze (s.) **12.50** Wydarzenia **13.20** Inter-

wencja **13.40** Trudne sprawy. Babcia **14.40** Dlaczego ja?. Radek i jego siostra wplątują się w aferę związaną z tajemniczym **15.50** Wydarzenia **16.15** Interwencja (mag.) **16.30** Na ratunek 112 (s.) **17.00** Gliniarze (s.) **18.00** Pierwsza miłość (s.) **18.50** Wydarzenia, sport, pogoda **20.00** Och, Karol 2 (komedia polska) **22.15** Tajemnica pieczęci smoka (film przygodowy, Rosja/Chiny/USA).

TVC 1
5.59 Studio 6 **9.00** O krok od nieba (s.) **9.55** Zielnik **10.25** Opowiadaj (s.) **11.25** AZ kwiz **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Archiwum telewizyjnej rozrywki **13.30** Opowiadaj (s.) **14.30** Droga do Rokycan (film) **15.10** O krok od nieba (s.) **16.05** Lopatologicznie **17.00** Podróż po wyspie Palawan **17.30** AZ kwiz **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie mój dom? **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.20** Piekło z królową (bajka) **22.00** Wszystko-party **22.55** Kelner, płacić! (film) **0.25** Bolkoviny.

TVC 2
5.59 Dzień dobry **8.30** Piękno i tajemnice Afryki Południowej **9.25** Adam Ondra: przesuwanie granic **10.45** Świat jeleniowatych **11.40** Królestwo pustkowi **12.05** Zwierzęcy budowniczości **13.00** Zebry - gwiazdy z paskami **14.00** Fantastyczne średniowiecze **14.50** Radość z myślenia **15.45** Wielka ucieczka **16.35** Cuda techniki **17.25** Mongolia - kraj błękitnego nieba

17.50 Neapol - życie w cieniu wulkanu

Wraz z Wezuwiuszem, Wyspami Liparyjskimi i Etną Włochy stanowią obszar z jednymi z najniebezpieczniejszych wulkanów na Ziemi. Nikt jednak nie jest w stanie powiedzieć, kiedy to nastąpi i gdzie kryje się największe niebezpieczeństwo. Jak możemy chronić zatkot? Jak ludzie żyli tu przez tysiąclecia w obliczu groźby niezwykle niszczycielskich erupcji?

18.45 W sercu Ameryki Środkowej **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Morderstwo w Orient Expressie (film) **22.10** Komisarz w spódnicy (film) **0.00** Lotnicze katastrofy **0.45** Brytyjska twierdza przeciwko Hitlerowi.

NOVA
5.55 Śniadanie **8.25** Ulica (s.) **9.25** Złoty labędz (s.) **10.45** Pościg **12.00** Południowe wiadomości **12.20** Przechodnia w różnym ogrodzie (s.) **13.35** Dr House (s.) **15.30** Zamienimy się żonami **16.57** Popołudniowe wiadomości **17.30** Pościg **18.30** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Trzej bracia (bajka) **22.15** Świat w ogniu (film) **0.40** Dr House (s.).

PRIMA
6.00 Przygody Bolka i Lolka (s. anim.) **6.20** M.A.S.H. (s.) **7.00** Nowy dzień **7.55** M.A.S.H. (s.) **9.00** Zoo (s.) **10.20** Policja kryminalna Montpellier (s.) **11.25** Policja Hamburg (s.) **13.30** Komisarz Rex (s.) **14.40** Tak jest, szefie **15.50** Policja w akcji **17.55** Nakryto do stołu! **18.55** Wiadomości, pogoda **19.55** Showtime **20.15** Indianin (film) **22.25** John Wick (film) **0.15** Tak jest, szefie!

SOBOTA 16 GRUDNIA

TVP 1
5.45 Balans bieli **6.20** Janka (s.) **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.40** Rok w ogrodzie **8.20** wojsko-polskie.pl **8.45** Pełnosprawni **9.15** Fascynujące miejsca. Fascynujący sad - jesień, zima **9.40** Komisarz Alex 11 (s.) **10.35** Ojciec Mateusz 20 (s.) **11.35** Wiesz czy nie wiesz? (teleturniej) **12.35** Gwiazdy w południe. Śmierć rewolwerowca (western USA) **14.10** Z pamięci. Jan Zachwatowicz **14.25** Okrasa lamie przepisy. Kuchnia polska **14.55** Chłopi (s.) **15.55** Rolnik szuka żony **10.17.00** Teleexpress **17.35** Ojciec Mateusz 29 (s.) **18.40** Jaka to melodia? (teleturniej) **19.30** Wiadomości, pogoda, sport **20.15** Alarm! **20.35** Komisarz Alex 19 (s.) **21.30** Hit na sobotę. Człowiek mafi (film sensacyjny USA) **23.15** Czarny czwartek. Janek Wiśniewski padł.

TVP 2
6.00 Barwy szczęścia (s.) **6.35** M jak miłość (s.) **7.30** Pytanie na śniadanie

12.00 Zrujnowani, odbudowani

Grzegorz Mazanek, kolejny gość Karola Gnata, wychował się w tradycyjnej, katolickiej rodzinie. W młodości miał problem z czystością, potem doszło uzależnienie od papierosów, alkoholu i narkotyków. Odkrywał też czym jest świadome śnienie oraz autohipnoza, co dawało mu silne poczucie, że to człowiek jest kreatorem, najwyższą siłą. Stopniowo zaczął umierać nie tylko duchowo, ale i egzystencjalną, psychiczną. Wiarę porzucił, kiedy przygotowywał się do Bierzmanowa. Wrócił do niej, kiedy na powrót uchylił drzwi swojego życia Chrystusowi.

12.40 Rytm Dwojki **14.00** Familiada (teleturniej) **14.35** Koło fortuny (teleturniej) **15.15** Szansa na sukces. Opole 2024. Bohdan Łazuka **16.20** Na dobre i na złe (s.) **17.15** Wędrownicy polski. Szczecin by night **17.50** Słowo na niedzielę. Radować się albo nie - oto jest pytanie **18.00** Panorama **18.20** Va banque (teleturniej) **18.45** Akacja 38 (s.) **19.35** Informacje kulturalne **20.00** Szansa na sukces. Opole 2024 **22.15** Oszustki (komedia USA).

TVN
6.00 New Looney Tunes 2 **6.50** Kuchenne rewolucje. Gdynia, Restauracja Granola **7.45** Dzień Dobry TVN **11.30** Na Wspólnej (s.) **13.20** Patent na Święta **13.55** MasterChef **15.35** Skoki narciarskie. Zawody Pucharu Świata w Engelbergu **18.30** Milionerzy (teleturniej) **19.00** Fakty, sport, pogoda **19.45** Uwaga! **20.00** Wciąż ją kocham (film USA) **22.20** Pan Church (komediodramat USA).

POLSAT
6.00 Nowy dzień **8.05** Hotel Transylwania 3 **10.10** Ewa gotuje **10.40** Bogaty dom - biedny dom **12.40** Zwierzaki (s.) **13.10** Drwale i inne opowieści Bieszczadu **13.40** Polacy za granicą. Malmo (s.) **14.40** Rolnicy. Podlasie **15.45** Foto Modeli Poland **2023** **16.45** Wieżenie (s.) **17.45** Chłopiaki do wzięcia (s.) **18.50** Wydarzenia **19.15** Prezydenci i premierzy (s.) **20.00** Epoka

lodowcowa. Mocne uderzenie (film animowany USA) **22.05** Jak stracić chłopaka w 10 dni (komedia Niemcy/USA).

TVC 1
6.00 Podróż po zachodniej Ugandzie **6.25** Pieczenie na niedzielę **7.05** Lopatologicznie **8.00** Lekarska bajka (bajka) **8.50** Uśmiechy Antonina Procházky **9.30** Kelner, płacić! (film) **11.00** Wszystko-party **12.00** Z metropolii. Tydzień w regionach **12.25** Nasze hobby **13.00** Wiadomości

13.05 Bajka z wiatraka (bajka)

Dawno, dawno temu znajdował się tu wiatrak królewski, w którym mieszkała królowa (V. Galatiková) i jej syn, młody król Sebastian (J. Schwarz). Już dawno młody czas się ożenił, ale o wiele bardziej interesowała go kolekcja ciekawostek niż dziewczęta i władza królewska. Któregoś dnia na rynku uwagę księcia przyciągnęła prosta dziewczyna (A. Černá). Tylko ona zostanie królową, pomyślał Sebastian. Jeszcze nie wiedział, że jego wybranka, dobra i pracowita Mariana, ma zazdrosną siostrę Adriane i że obie urodzone w tej samej godzinie dziewczynki są nie do poznania do siebie podobne...

14.05 Ciekawy osioł (bajka) **15.05** Wielka policyjna bajka (bajka) **15.45** Zajazd pod Kamiennym Stolem (film) **17.20** List po hiszpańsku (film) **18.25** Chłopiaki w akcji **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.10** Star Dance... Taniec z gwiazdami **23.00** Cinkciarze (film) **0.35** Maneż Bolka Polivki.

TVC 2
6.00 Europa dziś **6.30** 10 błędów **8.10** Wieczny Egipt **9.05** Na hulajnodzie **9.15** Narodowe skarby **9.45** Wędrowki z parą **10.15** Narodowe skarby **10.40** Lotnicze katastrofy **11.25** Królowa północy **12.15** Babel **12.45** Egipt, wieczna magia **13.40** Bunt na okręcie (film) **15.50** Plan Broumov **16.15** Od stołu roboczego do produkcji sieci **16.45** Rodzina Kennedych **17.30** Cudowna planeta **18.25** Lamparcia **19.20** Mongolia - kraj błękitnego nieba **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Śmierć na Nilu (film) **22.25** Udo Jowisza (film) **0.00** Neapol - życie w cieniu wulkanu.

NOVA
6.05 Zig i Sharko (s. anim.) **6.20** Stacykowo (s. anim.) **7.10** Alvin i wiewiórki (s. anim.) **7.55** Weekendowe Śniadanie **10.15** Tata w tarapatkach (s.) **12.25** Comeback (s.) **13.45** Święteczny strajk (film) **15.30** Przetrwac Święta (film) **17.20** 17 Again (film) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Jumanji: Przygoda w dżungli (film) **22.45** Poziom mistrza (film) **0.40** Przetrwac święta (film).

PRIMA
6.05 Przygody Bolka i Lolka (s. anim.) **6.40** M.A.S.H. (s.) **8.20** Podróż z tatą **9.00** Autosalon.tv **10.15** Czechy i Słowacy mają talent **13.00** Morderstwa w Midsomer (s.) **15.15** Król Szumawy (film) **16.55** Tajemnice pod jemiolągą (film) **18.55** Wiadomości, pogoda **19.55** Showtime **20.15** Gliniarz (s.) **23.55** Syberia (film).

NIEDZIELA 17 GRUDNIA

TVP 1
6.00 Słownik polsko@polski **6.25** wojsko-polskie.pl **6.55** Słowo na niedzielę. Radować się albo nie - oto jest pytanie **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie-Lagiewnikach **8.00** Tydzień **8.30** Zakochaj się w Polsce. Łądek Zdrój i Czarna Góra (304) **9.00** Okrasa lamie przepisy. Kuchnia polska **9.45** Każde życie jest cudem **13.05** BBC w Jedyńce. Raj na Ziemi. Dziewicza planeta **13.55** Z pamięci. Tadeusz Rolke **14.05** Komisarz Alex 19 (s.) **15.00** Vabank (s.) **17.00** Teleexpress **17.35** Wiesz czy nie wiesz? (teleturniej) **18.40** Jaka to melodia? (teleturniej) **19.30** Wiadomości **20.20** Dom pod Dwoma Orlami **22.00** Strefa starcia **23.00** Chłód w lipcu (thriller, Francja/USA).

TVP 2
6.05 Barwy szczęścia (s.) **6.35** M jak miłość (s.) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.50** Orły Temidy (komedia USA) **14.00** Familiada (teleturniej) **14.35** Koło fortuny (teleturniej) **15.10** Szansa na sukces. Opole 2024 **17.15** Na sygnale (s.) **18.00** Panorama **18.20** Va banque (teleturniej) **18.50** Na sygnale (s.) **20.00** Postaw na milion (teleturniej) **21.00** Kochając Pabla, nienawidząc Escobara **23.15** Kino bez granic. Poznajmy się jeszcze raz

TVN
6.00 Tom i Jerry Show 4 **6.50** Kuchenne rewolucje. Kraków **7.45** Dzień Dobry TVN **11.30** Totalne remonty Szlagowskiej. Wydanie specjalne **12.35** Co za tydzień

13.10 Charlie i fabryka czekolady (komedia Australia/Wielka Brytania/USA)

Charlie Bucket jest chłopcem z ubogiej rodziny. Uwielbia czekoladę, ale jego rodzina nie może często pozwolić sobie na jej zakup. Tymczasem Willy Wonka, właściciel ogromnej fabryki czekolady, ogłasza konkurs. W pięciu tabliczkach czekolady umieścił złote bilety. Osoby, które odnajdą te bilety, dostaną zaproszenie na wycieczkę po jego fabryce. Jeden z biletów trafił do Charliego, który wraz z czwórką innych dzieci wyrusza na pełną niespodzianek przygodę w... fabryce czekolady.

15.35 Skoki narciarskie. Zawody Pucharu Świata w Engelbergu **18.30** Milionerzy (teleturniej) **19.00** Fakty, sport, pogoda **19.45** Uwaga! **20.00** Uwierz w ducha (film USA) **22.50** Frantic (thriller Francja/USA)
POLSAT
6.00 Nowy dzień **8.50** Sam w domu - po raz trzeci **11.10** Tajemnica pieczęci smoka (film) **13.45** Epoka lodowcowa. Mocne uderzenie (film USA) **15.50** Święty interes (komedia Polska) **17.40** Nasz nowy dom **18.50** Wydarzenia **19.30** Państwo w państwie **20.00** Tych lat nie odda nikt. Benefis Ireny Santal **21.25** Patriotka (film Niemcy/USA).

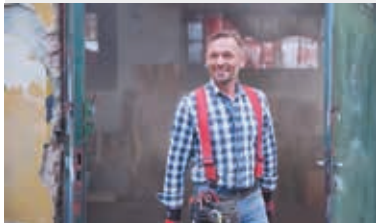
TVC 1
6.00 Ciekawostki z regionów **6.25** Zajazd pod Kamiennym Stolem (film) **8.00** Wielka policyjna bajka (bajka) **8.40** Losy gwiazd - Felix Holzmann **9.35** Kalendarium **9.50** Kamera na szlaku **10.20** Obiektyw **10.50** Nasza piątka (s.) **12.00** Pytania Václava Moravca **13.00** Wiadomości **13.05** Gwiazda życia (bajka) **14.00** O Feniksie (bajka) **14.45** Liczenie owiec (film) **16.05** Operacja mojej córki (film) **17.30** Koncerty Adwentowe (transmisja) **18.25** Zielnik **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.10** Światło betlejemskie (film) **21.45** Ten, kto cię kochał (film) **23.20** Pr. rozrywki **0.15** Cinkciarze (film).

TVC 2
6.00 Wielka ucieczka **6.45** Jak się żyło w Pompejach **7.35** Cuda techniki **8.25** Czechosłowacki tygodnik filmowy **8.35** Poszukiwania utraczonego czasu **8.55** Morderstwo w Orient Expressie (film) **11.00** Królestwo pustkowi **11.25** Narodowe skarby **11.55** Magazyn chrześcijański **12.20** Magazyn religijny **12.50** Hokej: Czechy - Szwecja (transmisja) **15.50** Wersal: zrealizowane małżeństwo **16.45** W sercu Ameryki Środkowej **17.40** Wspaniała Albania **18.25** Bedeker **18.55** Wędrowniki z parą **19.20** Ciekawostki z regionów **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Zło czai się wszędzie (film) **22.00** Ivanhoe (film) **23.45** Dyplom dla majordomusa **0.40** Witamy w KRLD.

NOVA
6.05 Zig i Sharko (s. anim.) **6.20** Stacykowo (s. anim.) **7.10** Alvin i wiewiórki (s. anim.) **7.55** Weekendowe Śniadanie **10.25** Poradnik domowy **11.55** Za pięć dwunasta **13.15** Skarbonka (film) **15.05** Trzej bracia (bajka) **17.00** Jak się tresuje krokodyla (film) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Policja Modrava (s.) **21.35** Policja kryminalna Anděl (s.) **23.00** Odlamki **23.35** Na zabójczej ziemi (film) **1.50** Jak się tresuje krokodyla (film).

PRIMA
6.00 Przygody Bolka i Lolka (s. anim.) **6.10** M.A.S.H. (s.) **8.40** Prima Czechy **9.15** Prima świat **9.50** Skarby ze strychu **11.00** Pr. dyskusyjny **11.55** Poradnik domowy

12.55 Poradnik Pepy Libickiego

Czy znasz Pepę Libickiego? NIE? A powinien! Ponieważ nawet ci, którzy nie są zbyt biegli w rzemiołstwie, mogą z nim budować, rekonstruować i produkować

13.20 Poradnik Ládi Hruški **14.25** Ech, te morderstwa! (s.) **16.35** Indianin (film) **18.55** Wiadomości, pogoda **19.55** Showtime **20.15** Kobieta na wzgórzu (film) **22.50** Król Szumawy (film) **0.30** Zabójczy żywioł (film).

PONIEDZIAŁEK 18 GRUDNIA

TVP 1
6.05 Złoty chłopak (s.) **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.30** Welon, fura i brawura **8.00** Wiadomości **8.40** Ranczo 8 (s.) **9.40** Komisarz

Alex 11 (s.) **10.35** Ojciec Mateusz 21 (s.) **11.25** Korona królów. Jagiellonowie (s.) **12.00** Wiadomości **12.55** BBC w Jedyńce. Raj na Ziemi. Dziewicza planeta **14.00** Złoty chłopak (s.) **15.00** Wiadomości **15.35** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **16.05** Dziedzictwo (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Jaka to melodia? (teleturniej) **17.55** Klan (s.) **18.25** Leśniczówka (s.) **19.00** Jeden z dziesięciu (teleturniej) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.15** Alarm! (mag.) **20.30** Korona królów. Jagiellonowie (s.)

21.10 Teatr Telewizji. Podstolina

„Podstolina” według „Zemsty” Fredry to spektakl Mariusza Malca, w którym na plan pierwszy wysuwa się postać atrakcyjnej wdowy Podstoliny. Główna bohaterka za wszelką cenę pragnie ułożyć sobie ponownie życie u boku statecznego mężczyzny, którym zdaje się być Czesnik Raptusiewicz. Gdy jednak na jej drodze staje miłość sprzed lat, nie waha się pójść za głosem serca. Nieoczekiwanie otrzymuje też wsparcie od ojca wybranka - Rejenta Milczka. Niestety, serce Wacława zajęte jest już przez młodszą Klarę. Obsada: Wiktorja Gorodeckaja (Podstolina), Jarosław Gajewski (Czesnik Raptusiewicz), Małgorzata Mikołajczak (Klara), Paweł Paprocki (Wacław) oraz Andrzej Mastalerz, Krzysztof Szczepaniak

22.35 Koncert „Paszporty Wolności 2023” **23.35** Balans bieli.

TVP 2
5.30 M jak miłość (s.) **6.25** Dobre historie. Fundacja Aktywnej Rodziny Pajacyk **6.55** Rodzinka.pl (s.) **7.30** Pytanie na śniadanie **10.35** Panorama **10.45** Pytanie na śniadanie **11.15** Okrasa lamie przepisy. Kuchnia polska **11.50** Barwy szczęścia (s.) **12.30** Koło fortuny (teleturniej) **13.15** Akacja 38 (s.) **14.05** Va banque (teleturniej) **14.35** Na sygnale (s.) **15.05** Doktor z alpejskiej wioski - nowy rozdział **16.00** Koło fortuny (teleturniej) **16.35** Familiada (teleturniej) **17.15** Zakazany owoc (s.) **18.00** Panorama **18.20** Va banque (teleturniej) **18.**

POST SCRIPTUM

UŚMIECHNIJ SIĘ

WEHIKUŁ CZASU

Tak było...

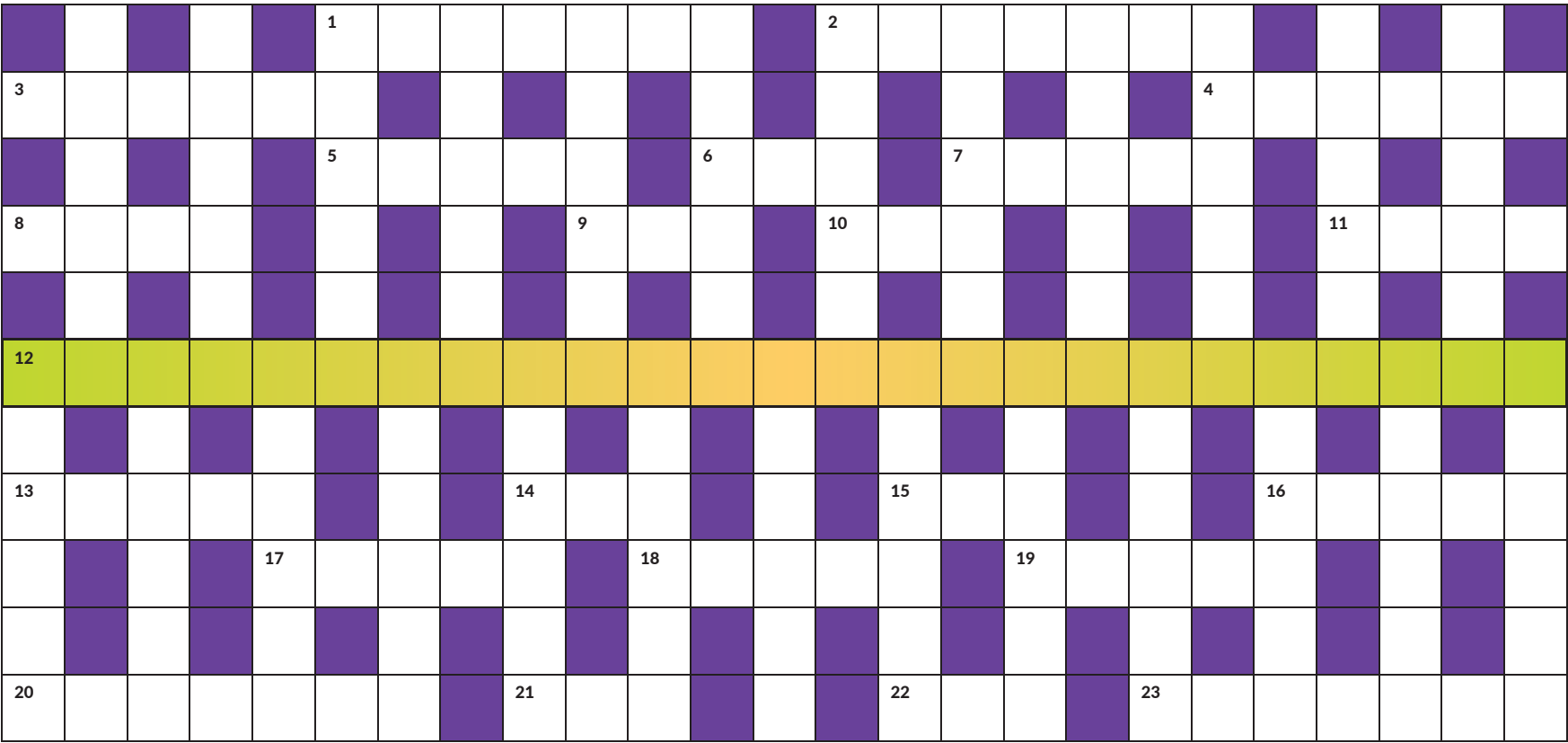

...tak jest

• Tym razem zapraszamy naszych czytelników na wycieczkę do Orłowej. Archiwalne zdjęcie autorstwa R. Fierli przedstawia widok na ulicę wiodącą od Domu Robotniczego w stronę rynku. Czekamy na propozycje współczesnego ujęcia. W gazecie zamieścimy pierwsze bądź najlepsze zdjęcie, jakie dostaniemy. Fotografie prosimy wysłać na: dabkowski@glos.live bądź info@glos.live. Serdecznie zapraszamy do współpracy!

KRZYŻÓWKA KOMBINOWANA

Rozwiązaniem jest pierwszy wers świątecznej piosenki...

POZIOMO:

- syn męża albo żony z poprzedniego małżeństwa
- forma handlowego zakazu wywozu towarów do innego kraju
- cyfrowy - z kartą pamięci zamiast kliszy
- batalion AK z powstania warszawskiego lub herszt zbójników tatrzańskich
- popularny amerykański portal internetowy
- dwanaście miesięcy inaczej
- chrupiące ciastko z kremem lub słomka do drinka
- jeden obrót Ziemi, liczy 24 godziny
- długowieczny krzew lub niskie drzewo iglaste o szarawśniowej, łuszczącej się korze
- skrót od: Internet Relay Chat

- ciastko z ubitego na pianę białka, zapieczonego z cukrem
- ROZWIĄZANIE DODATKOWE**
- coś absolutnie doskonałego, pozbawionego wad, doskonałość
- przeciwieństwo wszystkiego, inaczej zero
- ślad po gałęzi na desce
- Julian, napisał „Kwiaty polskie”, „Sokrates tańczący”, „Rzepka”
- część surowca pozostająca z produkcji, np. młoto lub gruz
- autobus lub ciężarówka polskiej produkcji
- blaszana lub plastikowa płytka z ostrymi dziurkami służąca do tarcia owoców i warzyw
- miasto w USA, w stanie Iowa

- imię przyjaciółki Stasia Tarkowskiego z powieści „W pustyni i w puszczy”
- żużlowy, kolarski lub saneczkowy
- starożytne miasto w Algierii, dziś wioska Suk Ahras.

PIONOWO:

ARABIA, ARMANI, BARCIŚ, BORSUK, CHIRAC, CHMARA, EMERYT, EMOCJA, ESKIMO, KOMPAN, LETARG, LONDYN, NAŁOGI, NAWIAS, OBELGA, OHANET, PTYSIE, RAROGI, REALNY, SCHWAB, SOCJAL, ŚPIOCH, TADZIO, WEKTOR, ZESZYT.

Wyrazy trudne lub mniej znane:
CLARION, ODPAD, TAGASTA

Wśród autorów poprawnych rozwiązań zostanie rozlosowana nagroda. Rozwiązania prosimy wysłać na e-mail: info@glos.live. Termin upływa w środę 27 grudnia 2023. Nagrodę za poprawne rozwiązanie krzyżówki kombinowanej z 1 grudnia otrzymuje **Tadeusz Konieczny z Czeskiego Cieszyna**. Autorem dzisiejszego zadania jest Jan Kubiczek.

Rozwiązanie krzyżówki kombinowanej z 1 grudnia:
PSIE GŁOSY
NIE IDĄ
W NIEBIOŚY

„Głos” jest finansowany ze środków Ministerstwa Kultury RP, Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP, Konsulatu Generalnego RP w Ostrawie, a także z Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach konkursu „Polonia i Polacy za Granicą 2021, 2022 i 2023” za pośrednictwem Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie” i Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”

MINISTERSTWO
KULTURY

Kancelaria Prezesa
Rady Ministrów

Konsulat Generalny
Rzeczypospolitej Polskiej
w Ostrawie

Fundacja
POMOC POLAKOM
NA WSCHODZIE
im. Jana Olszewskiego

STOWARZYSZENIE
„WSPÓLNOTA POLSKA”

„Publikacja wyraża jedynie poglądy autora/ów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Kancelarii Prezesa Rady Ministrów”.

Przy wsparciu finansowym Ministerstwa Kultury RC wydaje Kongres Polaków w RC, ul. Grabińska 33, 737 01 Czeski Cieszyn, IČO: 00535613, w wydawnictwie POL-PRESS, s.r.o. IČO: 26792575 • Adres: Redakcja „Głosu”, ul. Strzelnicza 28, Czeski Cieszyn 737 01 • Redaktor naczelny: Tomasz Wolff, wolff@glos.live • Zastępca redaktora naczelnego, redaktor sportowy: Janusz Bittmar, bittmar@glos.live • Redaktorzy terenowi: Danuta Chłup, danuta.chlup@glos.live • Łukasz Klimaniec, klimaniec@glos.live • Szymon Brandys, brandys@glos.live • Fotoreporter: Norbert Dąbkowski, dabkowski@glos.live • Doradca ds. reklamy: Beata Schönwald, beata.schonwald@glos.live • Projekt makiety: Jacek Utko • Telefony: sekretariat/centrala 558 731 766, e-mail: info@glos.live • www.glos.live • Pismo wychodzi we wtorki i piątki • Dostawę prenumeratom prowadzi PNS, a.s. Páteřická 1/2773, 193 00 Praha 9-Horní Počernice. Zamówienia pod adresem: První novinová společnost, a.s., Zákaznické centrum, Evropská 888, 664 42 Modřice, e-mail: zakaznickecentrum@pns.cz. Reklamacje tel. 800 400 412 • Kolportaż: PNS, a.s. • Druk: CZECH PRINT CENTER a. s. Na Rovince 876, 720 00 Ostrava-Hrabová • Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega sobie również prawo ich redagowania i skracania • Numer ewidencyjny Ministerstwa Kultury RC: MK ČR E 588, nr Indeksu 42501, ISSN 2570-8708.

„Głos” należy do Stowarzyszenia Dzienników Mniejszości Narodowych i Etnicznych Europy MIDAS